

Diari Oficial del Consell General

Any 2022 – VIII Legislatura – Núm. 31/2022

Sessió ordinària celebrada el dia 15 de desembre del 2022

El dia 15 de desembre del 2022, dijous, es reuneix a la Casa de la Vall, (nou hemicycle), el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 152/2022, que és el següent:

Punt Únic: Preguntes al Govern amb resposta oral (segons llistat annex)

Un cop oberta la sessió, sota la presidència de les M. I. Sres. Roser Suñé Pascuet i Meritxell Palmitjavila Naudí, Síndica General i Subsíndica General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sr. Oliver Alís Salguero
M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset
M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny
M. I. Sra. Alexandra Codina Tort
M. I. Sra. Bernadeta Coma González
M. I. Sr. Ferran Costa Marimon
M. I. Sr. Carles Enseñat Reig
M. I. Sr. Raul Ferré Bonet
M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringhelli
M. I. Sr. Jordi Font Mariné
M. I. Sr. Pere López Agràs
M. I. Sra. Eva López Herrero

M. I. Sr. Marc Magallón Font
M. I. Sra. Maria Martisella González
M. I. Sr. Joaquim Miró Castillo
M. I. Sra. Ester Molné Soldevila
M. I. Sr. David Montané Amador
M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud
M. I. Sr. Roger Padreny Carmona
M. I. Sra. Meritxell Palmitjavila Naudí
M. I. Sr. Josep Pintat Forné
M. I. Sr. Joan Carles Ramos Reboredo
M. I. Sra. Núria Rossell Jordana
M. I. Sra. Judith Salazar Álvarez
M. I. Sr. Carles Sánchez Rodríguez
M. I. Sra. Roser Suñé Pascuet
M. I. Sra. Susanna Vela Palomares

S'ha excusat l'absència del M. I. Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells.

També hi és present el M. I. Sr. Xavier Espot Zamora, Cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Jordi Gallardo Fernández, ministre de Presidència, Economia i Empresa; Èric Jover Comas, ministre de Finances i Portaveu; Maria Ubach Font, ministra d'Afers Exteriors; Josep Maria Rossell Pons, ministre de Justícia i Interior; Jordi Torres Falcó, ministre de Turisme i Telecomunicacions; Víctor Filloy Franco, ministre de Territori i Habitatge; Judith Pallarés Cortés, ministra d'Afers Socials, Joventut i Igualtat; Albert Font Massip, ministre de Salut; Ester Vilarrubla Escales, ministra d'Educació i Ensenyament Superior; Sílvia Riva González, ministra de Cultura i Esports i Trini Marín González, ministra d'Administracions Públiques i Participació Ciutadana.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(La M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringhelli, secretària de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 16.07h)

La Sra. síndica general:

Punt únic: Preguntes al govern amb resposta oral.

Us recordo que, segons disposa l'article 131 del Reglament del Consell General, el temps total per a substanciar una pregunta, incloent també la rèplica i la duplica, no pot excedir de vuit minuts dividits en parts iguals. I que, finida la resposta del membre del Govern, si el conseller general que ha formulat la pregunta ho sol·licita, la síndica general li concedirà la paraula per un minut per repregunta, per tal que pugui formular fins a un màxim de quatre preguntes estrictament sobre la mateixa matèria. La síndica general concedirà la paraula per un minut a la resta de consellers generals que ho demanin per tal que formulin fins a dues repreguntes estrictament sobre la mateixa matèria. El membre del Govern disposarà per a la resposta del mateix temps.

Us informo que s'han presentat tres preguntes amb caràcter urgent admeses a tràmit ahir per la sindicatura.

Procedirem, per tant, amb la primera pregunta.

Pregunta número 1 Pregunta urgent amb resposta oral del Govern presentada per la Molt Il·lustre Senyora Carine Montaner Raynaud, consellera general no adscrita, per escrit de data 14 de desembre del 2022, relativa a quin pla de xoc o quines accions vol dur a terme la direcció del SAAS i la seva valoració pel què fa la direcció del SAAS.

Fou registrada amb el número 1002 i s'ha publicat en el butlletí número 154/2022 del 14 de desembre.

Exposa la pregunta la senyora Carine Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

Fa anys que en el si del Consell General es repeteix el mateix. El SAAS arrossega un problema de gestió de recursos que s'està agreujant cada any que passa. Havent escoltat fa uns dies alguns membres del sindicat del SAAS, penso que hem arribat a un punt molt crític de la situació a nivell de les urgències del SAAS i a nivell del servei d'emergència. La falta de personal de metge d'urgències i de sanitaris al 116 genera molta pressió. I fins i tot, es podria dir una pressió inaguantable pels professionals sanitaris en plantilla, la qual cosa s'està convertint en baixes laborals per depressió, desmotivació, ganes de marxar del país per alguns, amb aquesta pressió, el baix nivell de salari i el cost de la vida cada cop més elevat a Andorra. Una falta de personal que podria, fins i tot, posar en perill els malalts amb la desatenció involuntària dels usuaris per culpa de la saturació del sistema i la manca de planificació dels recursos necessaris. Es demana Molt Il·lustre Govern si pot explicar quin pla de xoc o quines accions vol dur a terme la direcció del SAAS per solucionar aquesta situació molt preocupant. Abans que ens passi una desgràcia. Per acabar es demana al Molt Il·lustre Govern la seva valoració pel què fa la direcció del SAAS.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Respon pel govern. Senyor Albert Font, teniu la paraula.

El Sr. Albert Font:

Gràcies, senyora Síndica.

El Servei d'urgències de l'hospital es troba en un període especial de pressió assistencial per l'època de l'any en què ens trobem. Aquest servei de l'hospital pateix períodes de tensió, com passa amb tots els serveis d'urgències. Els departaments d'urgències es caracteritzen per no tenir una activitat regular al llarg de l'any. Es veuen sotmesos a onades estacionals d'increment d'activitat, relativament previsibles, i a pics puntuals, aquests totalment imprevisibles. En sistemes sanitaris mixtes, és a dir, públicoprivats, els períodes de crisi o les onades previsibles el sector privat les resol amb contractacions exprés per períodes curts de temps. En el cas d'Andorra, que només compta amb un sol servei d'urgències, la legislació de l'administració pública o la necessitat dels tràmits per permisos i acreditacions professionals no ho permeten tan bé. I el que és més greu, no disposem a Andorra ara mateix, d'una borsa de professionals disponibles on recórrer. Dimensionar la plantilla estable a l'alça per tenir en compte aquests pics seria un malbaratament dels recursos públics perquè alguns professionals tindrien períodes poc de poca activitat durant l'any.

Dit tot això, cal informar que mentre que el volum total de malalts atesos a urgències ha augmentat en un 9 % aquests últims cinc anys, el personal ha augmentat molt més sensiblement en el mateix període. S'han contractat 8 metges, 17 infermeres o infermers, 4 tècnics d'auxiliar d'infermeria i 4 tècnics de transport. Actualment, el personal disponible al servei d'urgències és de 31 professionals mèdics, 44 professionals d'infermeria, 7 tècnics auxiliars d'infermeria, 18 tècnics de transport sanitari. També cal mencionar que, fins i tot, en pics de màxima aflluència, de màxima pressió a urgències, el temps d'espera per ser atesos, els malalts, acostuma a ser molt més curt del què pateixen els malalts dels nostres països veïns en les mateixes circumstàncies. És veritat, que en els darrers mesos s'han produït quatre baixes de metges per motius diversos i això ha generat una certa tensió en aquest servei. Aquestes baixes mèdiques, algunes són de llarga durada. Els processos de selecció per cobrir aquestes baixes es van activar ràpidament i a dia d'avui una posició ja està coberta i dos estan en tràmits molt avançats per cobrir-les i no ha cessat ni cessarà la recerca de professionals disposats a venir a Andorra.

Per pal·liar el buit que aquestes posicions mèdiques no cobertes encara poguessin produir durant aquestes properes vacances de Nadal, s'ha activat el servei de permanències mèdiques que fan els metges de capçalera, que habitualment només funciona en dies festius i que ara estarà obert els dies laborables de tot aquest període de vacances. També s'ha posat en marxa un estudi de viabilitat per deslligar operativament la unitat del SUM de les pròpies urgències, que efectivament és una de les demandes més reiteratives del personal. Per tal d'evitar alguns moments puntuals de tensió quan hi han activacions del SUM per atendre situacions d'urgència fora de l'hospital.

Finalment, i és molt important recalcar ho, cal esmentar que els problemes de sobrecàrrega a urgències, ara mateix, solen ser per aflluència massiva de patologies banals, els anomenats nivells 4 i 5, que haurien de ser resolts en l'àmbit de l'atenció primària. I en aquest sentit hi ha una comissió formada pel Ministeri de Salut, el Col·legi de Metges, el

Col·legi d'Infermeres, la CASS, la direcció general i la direcció assistencial del SAAS, amb les quals el Ministeri no ha deixat mai de correspondre i que sempre han col·laborat en aspectes funcionals i tècnics per estudiar solucions que descarreguin aquests malalts de les urgències hospitalàries. Això hauria d'anar acompanyat d'una campanya d'informació per a la població per a sensibilitzar-los i per optimitzar una utilització racional dels recursos.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Per la rèplica, senyora Montaner, és el seu torn.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

Avui, en el Diari d'Andorra, primera plana, podem llegir: "Reforç al servei d'urgències per pal·liar les mancances". Aquí, penso i celebro i espero que sigui així, tant pels sanitaris com pels usuaris, que es posarà fil a l'agulla per tenir resultats. Perquè ja li dic senyor ministre tenim un problema molt greu a nivell del SAAS i aquí ja no compto les vegades que, aquí, he dit que tenia un problema a nivell del SAAS. Fa anys i anys i anys que repeteixo el mateix. Aquí semblo un lloro, com aquell qui diu, sempre dic lo mateix. Segons els professionals sanitaris, faltarien deu metges més infermers, segons els professionals sanitaris. Ara, a nivell del 116 hi ha una persona que contesta el telèfon i aquesta persona molt sovint, doncs li arriba imprevistos i a vegades no hi ha ningú. No hi ha ningú que pot contestar al 116. Doncs això és molt greu. Jo crec que treballant amb els professionals sanitaris es podria trobar solucions per arreglar tots aquests problemes.

Després, senyor ministre, no sé si a nivell del servei d'emergència ha pensat a unificar els serveis d'emergència entre el SUM, els bombers, etcètera. Ja sé que vostè té sobre la taula la proposta dels sanitaris, proposta d'empleats del SUM que han treballat moltíssim, que fa anys i anys, també, que repeteixen el mateix. Quasi que em fan competència. I clar, llavors jo voldria, senyor ministre, que em digués si té previst, ja arribem al final de la legislatura, però també, unificar el servei d'emergència.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Per la dúplica senyor Font, teniu la paraula.

El Sr. Albert Font:

Gràcies, senyora síndica.

A veure treballar amb els professionals és una cosa que és necessària i que la fem quasi bé diria, de forma quotidiana. És a dir, hem tingut moltes reunions tant a nivell del ministeri com a nivell amb unes altres reunions que hem fet recentment amb el senyor cap de Govern per escoltar no tan sols els professionals d'urgències, que també, sinó els professionals de les diferents àrees del SAAS.

Del SAAS hi hauria molt a dir i ens escapàriem segurament dels temps que ens deixaria la senyora síndica. Però el SAAS fa 40 anys que existeix. Ha sigut una administració. Uns 40 anys, potser més i tot, que existeix. Ha sigut una administració que es va crear per uns menesters que poc tenien de sanitari en aquell moment i que ha anat engrandint-se i ha anat optimitzant-se i sobretot, ha anat inflant-se. Inflant-se, així com han anat creixent les necessitats i com ha anat creixent la legislació del nostre país. És a dir, al SAAS s'hi troba tot, tot i el seu contrari, quasi bé es podria dir. És a dir, és molt fàcil de lloar el SAAS. És molt fàcil de criticar el SAAS.

Però anem al punt que ens interessa. El tema de les urgències, és veritat que hi han moments de tensió i ara en vivim. Ja he dit que hi havia unes baixes de metges. Aquestes baixes han tensionat el servei. Però sobretot el que a mi em preocupa més, com a ministre de Sanitat, és l'ús que se'n fa de les urgències. És un ús que molt sovint, massa sovint, no correspon a patologies que siguin urgents, i això té un doble desavantatge. I un doble desavantatge, que és el següent, primer, la saturació i, segonament, l'encariment. L'encariment del què suposa el tractament amb una estructura tan gran com és un centre hospitalari com el nostre, de patologies que no ho requereixen. És a dir, que és molt important orientar bé la solució de la qual parlem i a la qual, evidentment, estic d'acord. Primerament, es tracta de fer front a el què està passant ara mateix i per això es contractarà els metges. Un ja està contractat, l'altre m'imagino que estarà contractat o si no, a finals d'any, a inicis de l'any que ve per aspectes burocràtics.

Però una vegada passat aquest, aquestes contractacions que són peremptòries, s'hauran de fer un desviament dels pacients que van a urgències i que no hi haurien d'anar. Això ja és de, ja no dic de més llarg termini, però en tot cas ja no és de curt termini. És un termini

La Sra. síndica general:

Ha d'anar acabant, senyor ministre.

El Sr. Albert Font:

Englobar el què es farà durant l'any que ve. Però evidentment, la problemàtica d'urgències no és solament una qüestió d'agafar més personal, és una qüestió d'agafar més personal immediatament, però sobretot de donar-li la seva missió autèntica.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Desitja repreguntar senyora Montaner? Primera repregunta. És el seu torn.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

Jo, en aquesta pregunta havia formulat com dues preguntes: pla de xoc, quines accions hi havia i també he preguntat quina valoració fa de la direcció del SAAS, senyor ministre.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Senyor Font.

El Sr. Albert Font:

Sí, gràcies.

A veure el SAAS us ho he dit abans, és una estructura molt complexa. La direcció anava a dir és, és polifacètica i. I té varies cares la direcció. M'imagino que vostè es deu referir a la Direcció general. Però no oblidem que la Direcció General també té uns assessors que són les direccions de recursos humans, la direcció assistencial i la direcció dels recursos de les finances. És a dir, la direcció del SAAS és una, anava a dir, és un personatge de diversos caps.

A veure. Nosaltres tenim des del ministeri la necessitat de treballar amb el SAAS i l'interlocutor natural del SAAS és, lògicament, el director general, amb o sense els seus assessors. Puc dir que fins ara la relació que he tingut amb el director del SAAS ha sigut sempre cordial. I les eventuais diferències d'opinió s'han tractat en altres cercles que no en seu parlamentària. És a dir, que ha sigut unes converses entre metges, entre tècnics de la sanitat i hem tingut les nostres converses per afinar el què cada u de nosaltres havia de fer.

El que sí que no faré, perquè no és la meva manera de fer, és criticar una persona que primerament no és present aquí i, segonament, que no té a veure amb el que té, m'imagino que és un debat en seu parlamentària. No és aquesta la meva manera de fer. Han sortit coses de la premsa que no són reals. Lògicament, amb un dossier tan complex com és la direcció del SAAS, cadascú té les seves opinions. Ell potser està confrontat més en la línia directa i coneix molt millor el SAAS que no pas jo. Jo tinc per mi, els anys que fa que exerceixo la medicina al Principat i doncs que puc tenir del SAAS una idea que és la quina és. Però no puc parlar malament de la direcció del SAAS i menys en seu parlamentària, avui. Només citar que les converses que tenim són d'una cordialitat absoluta i que les diferències que tenim, que no són redhibitòries estan sempre solventades i saldades amb converses tècniques de treball conjunt.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Segona repregunta senyora Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies.

De fet, en aquesta cambra jo havia fet una proposta. La proposta de, em sembla que era una proposta de resolució, i havia demanat al govern de fer una enquesta anònima als empleats del SAAS per veure si estaven satisfets del lideratge del SAAS. I jo crec que això és fonamental saber-ho. I això té un cost zero. El ministeri hauria pogut posar en marxa aquesta enquesta. Suposo que no s'ha fet ja amb contestarà, senyor ministre, però això és una cosa factual. I si és anònim, llavors la gent se sent més tranquil·la perquè pot contestar realment i pot dir els problemes que hi ha. Perquè a vegades la gent té por de parlar. Jo, francament, amb enquestes d'aquest tipus són coses factuais, doncs aquí veuríeu realment on hi ha el problema. O potser n'hi ha en varis. I això per cada directiu i també pel director general del SAAS. Perquè el què volem tots en aquesta cambra, inclús el Govern, són resultats, resultats per als usuaris i resultats també pels empleats del SAAS que estiguin a gust, perquè si no estan a gust al final és l'usuari que paga la factura i també els sanitaris agotats, i els que tenim a casa amb baixa amb depressió, i gent que marxa del país. Això és la realitat.

Doncs jo sé que sóc pesada, de vegades repeteixo el mateix, però demanaria, si us plau, abans del seu mandat d'organitzar una enquesta com fem a la universitat per, justament, avaluar els professors. Que això no costa res, no costa res. Fem departament per departament, i fem enquesta anònima en una sala, allà, i el ministeri supervisant-ho tot. Això es pot fer. Li demanaria per favor de fer-ho. Perquè així els consellers d'aquesta cambra, inclús el Govern, tindran més informació. I no ho parlarem. Perquè clar, és veritat, té raó vostè, és molt difícil criticar. Però, nosaltres copsem, i suposo que no sóc l'única aquí, copsem que hi ha un problema i per tant, s'ha de tenir algú factual per dir què passa.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Senyor Font, teniu la paraula.

El Sr. Albert Font:

Aquesta enquesta, aquesta enquesta es pot fer de diverses maneres, senyora consellera. I és veritat que copsar l'ambient de treball d'una empresa o d'una entitat, d'una parapública, que compta amb 1.200 empleats és una cosa que ens ha de preocupar i ens preocupa. Lògicament, sempre ho he dit i sempre serà així, el despatx del ministre de Salut siguent-hi jo, sempre estarà obert no tan sols als treballadors del SAAS, sinó a tota la ciutadania. En

cap cas ha refusat de rebre ningú. És a dir, que valgui la publicitat que es dona en el debat d'avui per reiterar aquesta disposició que jo tinc per rebre qualsevol tipus de queixa i n'he rebut i n'he rebut. Però també he rebut felicitacions. Llavors el fet de fer una enquesta no seria potser una mala idea, sempre i quan es fes d'una altra manera que no sigui una caça d'un cap. És a dir, allò de anar a tirar fletxes sobre una diana. No es tracta de treballar d'aquesta manera.

Nosaltres hem preferit amb el senyor cap de Govern, ho hem fet així, de reunir responsables i no tan responsables en el sentit jeràrquic, és a dir, persones que treballen a nivell del SAAS i escoltar el què diuen. No es moquen a l'hora de parlar. És a dir, diuen les coses com s'han de dir. Hi han hagut crítiques, lògicament, però han sigut crítiques, honestament, més del sistema, de la sistemàtica del SAAS, que tothom considera que potser és d'un volum poc fàcil de, anava a dir, de treballar-hi. És a dir, és un volum massa gran. I nosaltres hem agafat totes aquestes qüestions com a missions que tenim per treballar i per afinar aquesta parapública que representa la salut assistencial d'Andorra.

M'estimo més treballar així, senyora consellera, que no pas anar a dir que si sí o que si no una persona. Perquè és generalment aquesta persona, i us ho dic per experiència, i aquí quasibé m'atreviria a parlar com a, sé que parlo en nom del govern, però també tinc viscut a nivell del que és el SUM d'Andorra. Però és que de directors del SAAS n'hi han hagut molts i tots tenen punts en comú.

La Sra. síndica general:

Ha d'anar acabant senyor ministre.

El Sr. Albert Font:

Donat aquests punts en comú, no voldria que l'actual dipositari d'aquesta direcció, doncs, sigui el cap de turc d'unes coses que no tenen a veure amb la seva gestió, sinó potser amb, de vegades, amb alguns pensaments que, com cada persona, pot tenir tal o tal treballador del SAAS. Per això que enquesta sí, però hi ha moltes maneres de fer-la.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor ministre.

Tercera repregunta senyora Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Sí. Senyor ministre em parla de diana de caps de turc. Jo li estic parlant de coses factuais. Pensa realment que la Universitat d'Andorra és fan enquestes per posar una diana sobre els professors? No, evidentment que no. Es fan, doncs, unes preguntes i els alumnes posen una nota, una nota per cada criteri. Doncs aquí, per exemple, a nivell de ministeri es pot dir, doncs mira, a nivell del lideratge hi ha aquests criteris. Quina nota posen en cada de criteri. I comentaris oberts, després. Es tracta de desenvolupar una eina cost zero per tenir una

cosa factual. I per dir, escolteu, hi ha això. Hi ha això. I sabem per cada directiu, i inclús per director general del SAAS, doncs la seva vàlua a nivell de lideratge i a nivell de la seva capacitat de management. Veieu, doncs no sé si estaria disposat a fer això. No tant fer una enquesta per tallar caps, sinó una enquesta per veure la realitat de les coses.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Montaner.

Senyor Font, teniu la paraula.

El Sr. Albert Font:

Sí. Al principi de l'enquesta ja us he dit que sí. Però ja us he dit també que hi havien varies maneres de fer-la. Aquí estem parlant d'una parapública que té 1.200 treballadors. D'aquests 1.200 treballadors, s'ha de pensar que no tots tindran, lògicament, ni un criteri unànime ni els mateixos criteris de valoració. D'altra part, valorar un dirigent d'una empresa, generalment sí que està bé saber l'ambient de treball dels dels components d'aquesta empresa. Potser no és la millor manera, perquè de vegades un director que pot ser, i no parlo d'aquest director en particular ni de cap, que pugui ser una miqueta dur a l'hora de les exigències, tindria segurament una mala nota, que no treuria d'ell la seva vàlua. Però, bàsicament el que sí que voldria dir, és que evidentment que som sensibles des del govern a l'ambient de treball del SAAS.

Evidentment que ens preocupa quan hi ha persones que es desmotiven i que estem contents quan aquestes persones estan aplaudides. Per què? Doncs que se'ls reconeix. El que sí que voldria és que primerament valorem el què tenim, en comptes de denigrar-lo o de anar a veure si s'ha de denigrar o no. Ja li admito que potser en alguns casos no, no es denigraria, però el que sí que s'hauria de fer és valorar el què tenim. Ho hem valorat quan hi ha hagut unes circumstàncies difícils. Esperem que aquestes circumstàncies difícils no tornin, per haver-ho de tornar a apreciar, però en realitat jo penso que s'ha de valorar.

I una altra cosa, per acabar, també voldria dir és que el personal del SAAS és un personal que té una motivació molt gran, que està dedicat cap a la seva missió i que el què menys li agrada és que mitjançant, el què sigui, una crítica del seu director, una crítica del ministre, una crítica de la política de Govern, es posi en entredit la seva vocació i es posi en entredit la seva dedicació i el seu treball. És a dir, ells pateixen molt de certes notícies, de certes crítiques, de certs crits que senten passar pel carrer perquè ells proven de fer el què poden. Nosaltres en això donem suport i obligació tenim nosaltres a donar-los-hi els instruments. Tant els instruments, instruments, com les condicions perquè ells puguin desenvolupar aquesta tasca. Amb això els acompanyarem sempre.

És veritat que fer una enquesta de l'ambient de treball pot ser important, i més en una empresa tan sensible, parlo d'empresa en el sentit de servei públic que és el SAAS, però s'hauria de fer d'una manera absolutament neutral i no orientada en si sí o no la direcció és o no bona.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Quarta repregunta, senyora Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

És que, senyor ministre, jo no conec cap empresa que faci una enquesta als seus empleats, estic parlant d'empreses d'una mida important, el lideratge és bo, sí, no. Això mai de la vida. Això és fa criteri per criteri. Si ho volem fer seriosament, eh? Ara bé, a mi el què, i acabo aquí, aquí el què no m'agradaria que passés, en el nostre petit país, és coses com d'altres grans països que tenen un problema molt greu a nivell de la sanitat. I que a urgències tenen desgràcies com una senyora que es va trencar la cama i que va estar allà hores i hores, i va morir de deshidratació per desatenció. Imagineu, imagineu. Aquí, tenint en compte, doncs, tot l'estrès dels sanitaris que clar, han de marxar a una emergència. Han d'atendre la gent. No hi han metges. Veieu. L'atenció és altíssima. Molta gent en els pasadissos, en bata, esperant el metge, etcètera. El què no volem i ningú d'aquesta cambra vol una desgràcia. Doncs aquí confio en vostè. Suposo que farà tot el possible per arreglar la situació. I així ja tindrem els sanitaris més relaxats i els usuaris, diguéssim, també més cuidats.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Montaner.

Vol respondre, senyor Font.

El Sr. Albert Font:

Sí. Només per sumar-me el prec que acaba de fer la senyora consellera. És dir, és veritat que tots en aquesta cambra entenem que s'ha de fer tot el necessari per evitar aquest tipus de desgràcies. I així ho fem. La vostra pregunta i el debat petit que estem tenint es suma al que hem parlat des del Ministeri i des del Govern amb els professionals del SAAS. Ens han fet palès aquestes tensions. Ens han fet palès aquesta tensió, ens han fet palès alguns eventuais disfuncionaments que hi poden haver. I intentem, lògicament, portar-hi remei.

Però heu d'entendre que un servei d'urgències és un servei que gestiona el desequilibri. És a dir, quan algú va a urgències que hi ha hagut una ruptura del seu equilibri vital i el servei d'urgències ha de gestionar. I l'ha de gestionar no una vegada, sinó centenars de vegades cada dia. Aleshores, és clar, hi pot haver sempre aquell cas on la gestió ha sigut deficient. Evidentment que hi pot ser. Perquè qui no fa res és l'únic que no s'enganya.

Ara bé, el que no ha de ser és una gestió deficient per sistema. I en això hi vetllem que no sigui. Que l'accident pot passar. Pot passar. Vetllarem que no passi, però pot passar. Això

és inevitable en tots els serveis d'urgències de tots els hospitals. En tot cas, als quals jo he anat. Intentem que el nostre servei sigui exemplar, en aquest sentit, en clau sanitària. Que de vegades algunes persones que tenen una patologia que està jutjada menys urgent hagi d'esperar més del compte, això pot passar. Però el que sí que nosaltres estem fent, és evitar de crear sistemàtiques errònies en un servei tan sensible com és el servei d'urgències. I amb això, aprecio el vostre neguit, l'agafo com una encomana, com l'agafem des del govern. I intentarem fer el que puguem per evitar aquests casos de figura que menciona.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies, senyor Font.

Senyor López és el seu torn. Primera repregunta.

El Sr. Pere López:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Només li vull demanar al senyor ministre si pogués contestar-me, si possible, de la manera més concreta que li sigui possible. És, ens consta que els serveis d'urgències, els professionals juntament amb altres cossos, li han fet avinent una proposta de reorganització dels serveis i de funcionament diferent, justament per evitar el que a ells els preocupa molt avui en dia. Ens podria dir, si us plau, quina és la valoració del Govern amb relació a aquesta proposta que li ha estat formulada?

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor López.

Senyor Font.

El Sr. Albert Font:

Sí. Hi ha dos tipus de reorganització a les quals ens hem confrontat a l'hora de parlar amb els professionals. D'una banda, hi ha una reorganització interna a nivell del que és el SUM mateix i del servei d'urgències, que ells voldrien que fos separat. Inclús físicament separat. És a dir, que hi hagués una zona d'atenció de la urgència que accedeix a l'hospital pel seu propi peu i després la gestió del fet d'anar a buscar un pacient, és a dir, el que s'entén pel SUM. Això, ells, els treballadors amb els quals hem parlat, ells ho proposen justament per evitar que les saturacions es comuniquin les unes amb les altres. És a dir, que el SUM no saturi les urgències i les urgències no saturin al SUM. Això és una cosa que s'ha de parlar. Lògicament s'ha de trobar uns espais diferents que els quins hi ha. I després hi ha d'haver una sistemàtica de regulació. És a dir, s'ha d'entendre que quan un pacient el va a buscar, el SUM arriba a urgències. Si realment és així. Doncs, hi ha d'haver, a la vegada que hi hagi

aquesta separació, a nivell funcional hi ha d'haver un nexa a l'hora de comunicar-se, per al pacient. Això és una sistemàtica que s'ha parlat.

I després hi ha en paradoxa, el què esteu dient, és a dir, una reunificació dels serveis que tenen que atendre les urgències. És a dir, bàsicament reunificar el SUM amb bombers i, accessòriament, els serveis de policia per atendre la urgència com a urgència. El famós 112, és a dir, el criteri de la urgència universal. És a dir, això s'està s'està duent a terme. No ho sé, a nivell de l'organització dels cossos especials, com està. Però efectivament, això seria, diguem-ne, el pinacle de l'organització de les urgències. Que hi hagi una regulació universal de la urgència, sigui aquesta sanitària o social que hi ja hi han urgències socials o de seguretat i que, doncs, hi hagi una regulació d'aquestes necessitats de la població.

Ara per ara no us en puc dir més, perquè ara per ara no sé com està l'organització del 112, tal com està. Estem massa ocupats justament amb el que és SUM-urgències com per mirar, anava a dir, de portes enfora. I tot i admetent la pertinença d'aquesta demanda que fan i recollint-la, ara mateix no us podria avançar en quin punt està.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor ministre.

Senyor Font, la seva primera repregunta.

El Sr. Jordi Font:

Gràcies, senyora síndica.

He cregut comprendre en la seva explicació al principi de que vostè justifica també una part de saturació del servei d'urgències per una utilització indeguda del que som la població, és a dir, els usuaris que anem allà. El què passa és que això és una conseqüència, al meu entendre, d'una no informació o d'un no trobar res més eficaç. Perquè la gent s'hi va allà no es per gust, és perquè no troba res més. És a dir, jo crec que vostès haurien de plantejar-se, i demano si s'ho han plantejat, la manera de transmetre aquesta informació a la població i donar-li les solucions alternatives perquè aquesta possible afluença injustificada cap al servei d'urgències no es continuï produint. Tenen pensat fer alguna cosa en aquest aspecte. Però ja, perquè és que després li faré una repregunta que suposo que agreujarà encara més la situació.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Font.

Senyor Font, al seu torn.

El Sr. Albert Font:

Gràcies.

Sí. No tan sols per les coses que heu dit, senyor conseller. És a dir, efectivament, hi ha una sobrecàrrega de les urgències, del servei d'urgències, per patologies que, sanitàriament parlant, no requeririen un entorn hospitalari. Això no, aquest mal ús, a veure, no ho diguem amb paraules massa culpabilitzadores perquè aquí no hi ha culpes a donar. Però aquesta utilització errònia del servei d'urgències és degut a diversos aspectes.

Primerament, a un aspecte, bé primerament o segonament, és a dir, entre altres aspectes, a una dificultat que tenim l'usuari, nosaltres, de veure els metges d'atenció primària venir a casa seva. Això és una dificultat que ara hi és més que no pas fa uns anys. És a dir, costa de fer venir el metge referent a casa. I, doncs, algunes coses que s'entenen que hauria de venir el metge, doncs, ja no ve o li costa més de venir. I, doncs, les persones ja tenen la costum d'accedir al servei d'urgències. I de vegades són patologies que no requereixen el servei d'urgències i ells mateixos en són conscients. Parlo dels usuaris.

Després també hi ha unes sistemàtiques de reemborsament. Quan s'accedeix a urgències s'accedeix immediatament, ja no al tercer pagador, però si no gairebé una cobertura amb un règim del 90 % o amb un règim que és superior al de la medicina ambulatoria. Doncs aquesta diferència entre les sistemàtiques de reemborsament pot fer que hi hagi una desviació anòmla, diguem-ho així, cap a urgències. Evidentment que totes aquestes coses i d'altres que se'n podrien, que són de caire més tècnic, que se'n podrien parlar, també una qüestió de regulació. És a dir, el fet de trucar a urgències si haig o no haig de venir-hi. Tot això ho estem treballant i ho treballarem més de valent després de festes, perquè ja tenim concertades unes reunions de treball tant amb el Col·legi de Metges com amb el SAAS, com amb la CASS, per parlar del què ha de ser la sistemàtica de l'assistència a domicili.

Jo personalment crec molt més en una assistència a domicili a tots nivells que no pas cap a un hospital o centrisme, que potser en parlarem després quan parlarem de la psiquiatria. Però bàsicament és això. És a dir, hi ha hagut volent facilitar, i em penso que amb bon criteri, l'accés a la sanitat, potser s'ha facilitat un accés a la sanitat via urgències, quan potser s'hagués hagut de treballar més cap a un accés a la sanitat via assistència domiciliària.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, gràcies senyor ministre.

Senyor Jordi Font. Segona repregunta.

El Sr. Jordi Font:

Gràcies.

Sí. Comparteixo el parer, però demano acció. Vull dir, fins ara, aquest parer l'hem anat constatant any rere any, però no es fa res per canviar la situació. I crec que s'ha de reaccionar. I jo penso, l'encoratjo i a més, li aporto el meu suport i el suport del nostre grup parlamentari, i suposo que dels altres també, per treballar aquesta matèria i treballar-ho seriosament per reaccionar.

Però hi ha una altra qüestió que em preocupa encara més pel servei d'urgències. Ja heu parlat de la unificació dels telèfons, que això jo penso que seria una solució molt senzilla i no caldria anar a aquelles infraestructures, que he vist algun projecte faraònic que no cal tanta cosa. Però el que més em preocupa de tot és que estem a les portes de les vacances de Nadal i la població d'aquest país i, sobretot, la població de risc de tenir incidents i accidents es multiplica per deu i el servei d'urgències continua sent el mateix. És a dir, jo crec que no estem, no estem reaccionant com Déu mana. És a dir, aquest servei d'urgències o durant la temporada baixa no fa res, que sé pertinentment que no és així, o és inverosímil que no agafem mesures d'extrema urgència i necessitat quan la població d'aquest país, i que és una població que ve a fer esports i a fer coses de risc, es multiplica per deu. No ho entenc. Tenen pensat fer alguna cosa i reaccionar també en aquest aspecte?

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Senyor ministre, teniu la paraula.

El Sr. Albert Font:

Sí, gràcies. Sí, de fet és, una miqueta responent a la pregunta de la senyora Montaner ja us ho he dit. És a dir, és evident que ara comencem una època de tensions, no tan sols pels esquiadors que puguin arribar a venir, sinó també per a les gripes i per a les virosis respiratòries que ara ens podem trobar. És evident que l'època hivernal és una època de tensió. A més, s'hi agreuja el què us he també mencionat que hi han hagut quatre metges que han donat baixa i això ha tensionat el servei d'urgències. Ara per ara, el què s'ha fet és contractar-ne tres, dels quals un ja arribat, i els altres dos estan en. Malauradament no hem trobat el quart, de moment. I estarem pal·liant aquesta necessitat, aquesta mancança, fent treballar els metges de capçalera. És a dir, pregant-los-hi que facin les permanències mèdiques que normalment fan en fi de setmana, que també són èpoques de pics puntuals. Doncs fer-ho no tan sols durant els festius, sinó de fer-ho durant tota aquesta temporada de vacances.

És veritat que correm el risc que hi hagi un tensionament segons com vagin a l'accidentologia de la temporada d'hivern. Però ara per ara és el màxim que podem fer perquè no trobem personal mèdic que pugui venir. No trobem, en trobem, però potser no trobem el qui voldríem. Com a mínim ens agradaria trobar-ne un de més de metge que vingués a donar reforç. I aquesta mancança del metge la pal·lien, com us ho he dit. És a dir, som conscients del que hi ha. Efectivament, estem començant la temporada i hi pot haver un tensionament superior. Sortosament, d'hiverns n'hi ha hagut d'altres en aquest

país, doncs el què sabem que passa a l'hivern ja és el què ha passat l'any passat o fa dos anys. I ara per ara sembla que, tot i admetent que hi hagi moments de tensió, pensem que amb el què tenim ara podrem donar una resposta prou satisfactòria. Ara bé, si se sap que pot venir un altre metge urgetista a donar-nos un cop de mà, doncs serà ben acollit.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Pregunta número 2. Pregunta urgent amb resposta oral del Govern presentada per la Molt Il·lustre Senyora Judith Salazar Álvarez, presidenta suplent del Grup Parlamentari Socialdemòcrata per escrit de data 14 de desembre del 2022, relativa a les declaracions efectuades pel ministre Jordi Gallardo el dia 6 de desembre.

Fou registrada amb el número 1003 i s'ha publicat en el butlletí número 154/2022 del 14 de desembre.

Exposa la pregunta la senyora Judith Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

Ateses les declaracions efectuades pel ministre, el senyor Jordi Gallardo als diferents mitjans de comunicació del país que vèiem publicades en data 6 de desembre, en les que es referia a la necessitat de modificar la Llei de relacions laborals per evitar buits legals o interpretacions que excloguin l'aplicació de la normativa laboral andorrana. Es demana què ha motivat el canvi d'opinió del ministre quan, després de rebutjar l'oportunitat de modificar la llei de relacions laborals, el més tard, el dia 1 de desembre, en sessió ordinària del Consell General, cinc dies després declari que cal fer-ho.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Respon pel Govern, senyor Jordi Gallardo, teniu la paraula.

El Sr. Jordi Gallardo:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Seré molt breu en aquesta primera part perquè no hi ha hagut cap canvi de criteri. Em manifesto i em reitero respecte a la resposta que vaig donar fa catorze dies en la defensa de la Llei d'economia digital, on es va tractar tangencialment aquest tema. I a diferència del què pensa la consellera Salazar, les meves manifestacions prop de la premsa no

representen cap tipus de canvi de criteri ni contradicció. Això no ho diu vostè, ja ho avanço jo respecte amb el què en el seu dia, vaig defensar i vaig argumentar sobre aquesta qüestió.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Per la rèplica, senyora Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, doncs segurament és cosa meva, però els titulars ho deien amb "Caldrà canviar la llei de relacions laborals, quan es pugui", matisava "atenent a l'encomana que ens feia la majoria". Crec recordar que efectivament, vostè s'hi referia el dia, el dijous dia 1 de desembre, quan parlàvem de la reserva d'esmena. Que convé recordar que l'encomana el què fa és dir, s'encomana al govern que en el termini d'un any estudiï la possibilitat d'aplicar parcialment la normativa andorrana. Clar, la pregunta és, segurament, no ho sé, millor ens ho explica vostè, però en tot cas, convindria que ens aclareixi si el Govern pensa que s'ha de canviar la llei de relacions laborals o no s'ha de canviar pel què fa al problema que està identificat per les subcontractacions fetes en el marc d'una prestació de serveis.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyora Salazar.

Per la dúplica, senyor Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies, senyora síndica.

En primer lloc, si no hi haguessin dubtes de cap tipus, no tindria sentit l'encomana que fa la majoria i que, òbviament, el Govern comparteix. Si no hi hagués cap dubte sobre el que s'ha d'interpretar a nivell de legislació laboral o si preval la llei d'immigració respecte al que diu, o si estem parlant, en aquesta situació, d'una prestació de serveis o un contracte laboral encarregat i fet entre una empresa andorrana i un treballador estranger, doncs l'encomana en si tampoc tindria sentit. Jo li reitero el què vaig dir, li reitero el què manifesta i deixa palès l'informe del gabinet jurídic. El què ha començat a fer el Govern, que ja es va anunciar ahir, que va en la línia i en el sentit de respectar justament l'encomana que aquesta cambra per part de la majoria, es va fer.

La voluntat del Govern és que no hi hagi cap persona que per una interpretació jurídica o per un conflicte d'interpretació jurídic, si és una llei nacional la que s'ha d'aplicar o una llei estrangera a efectes legals en aquesta casuística concreta, però, en qualsevol cas, aquest

dubte, aquesta discussió no representi que cap persona està en una situació desfavorable respecte a les condicions laborals que s'apliquen, que s'apliquen a Andorra. Per recordar i per centrar el debat. Recordar que estem parlant de la problemàtica de respecte a l'autorització d'immigració temporal que treballadors estrangers contractats per empreses estrangeres i subcontractats per empreses andorranes han d'estar sotmesos o no a la legislació laboral andorrana.

Aquest dubte no hi és quan parlem de la llei, de l'aplicació de la llei de salut i seguretat en el treball, a on clarament diu que és aquesta, la legislació andorrana, la que s'ha d'aplicar. Però sí que hi ha el dubte respecte a si en el cas de l'aplicació en la relació laboral, per tant, en el contracte o en aquelles casuístiques que afecten a l'aplicació laboral, és la legislació andorrana o la legislació d'origen. I vaig compartir amb vostè el què en el seu moment vam demanar al gabinet jurídic. Que és un informe jurídic i que diu, respecte a l'article 1 de la llei de relacions laborals, "Del redactat de l'article precedent hem d'entendre a *strictu sensu contrario* que les relacions laborals que s'inicien o es formalitzen entre empreses estrangeres i els seus assalariats estrangers quan l'objecte de treball és el Principat d'Andorra, no s'apliqui la llei 31/2018, sempre i quan en el contracte les parts hagin convingut l'aplicació de la llei del país estranger.

Cap a on ens dirigeix aquest informe jurídic? La interpretació de l'article 1, on vostès pretenien fer l'esmena, ens dirigeix a que haurien de fer una revisió de tots els contractes d'aquestes persones que s'han fet en el moment que es desplacen aquí i veure si els contractes indiquen que la llei que s'ha d'aplicar és la llei d'origen o la llei, si em permet, de destí. Amb aquesta situació i sense haver revisat tots els contractes de les persones que puguin estar al país en aquesta situació, el marc legal d'aplicació és, com diu l'informe del gabinet jurídic, el *marc d'aplicació* legal d'origen, el què preveu el contracte a l'origen.

Què ha fet el Govern a partir de l'encomana? I estem parlant des de fa 14 dies. Primer analitza i troba una primera modificació, en aquest cas, en aquest cas no legislativa, ni de la llei de relacions laborals, sinó una modificació reglamentària que permet posar fre a la situació, com va anunciar ahir el ministre portaveu. És una modificació que la setmana que ve el ministre d'Interior presentarà al Consell de Ministres del reglament regulador del Servei d'immigració. De manera que els treballadors que vinguin al país a realitzar tasques per un període superior a una setmana i inferior als sis mesos, al moment que les empreses presentin la sol·licitud d'autorització, hagin de presentar també una còpia, un exemplar del contracte dels treballadors que es desplaçaran i que, a més a més, aquest contracte haurà de respectar per les dues parts la matèria laboral vigent al Principat d'Andorra, concretament en l'àmbit salarial, com a mínim el salari mínim de la classificació nacional d'immigració.

Per tant, posem fre a través d'una modificació reglamentària i no a través una modificació legislativa, no a través de la modificació de la llei de relacions laborals, sinó a través d'una modificació reglamentària que es desprèn de la llei d'immigració. Segon. S'inicia un treball de dret comparat per constatar com aquesta situació d'aplicació o no del concepte de territorialitat, que és el que apunta el gabinet jurídic en l'àmbit laboral, és resolt per d'altres per part d'altres països. Perquè no és una casuística concreta que s'hagi donat única exclusivament aquí a Andorra, sinó que amb relació a la normativa europea, la directiva

sobre treballadors desplaçats dins de la mateixa Unió Europea va ser motivada per situacions sobrevingudes entre països amb diferències salarials que van generar disfuncions com la que pot ser, i ho dic en condicional, podem trobar o analitzar aquí i que va requerir i va ser necessari d'una anàlisi prèvia i l'aplicació de mesures posteriors. I pel que fa als treballadors de fora de la Unió Europea, semblaria i estic encara, però en condicional, perquè no hem acabat aquest període d'anàlisi de dret comparat, semblaria que cada país aplica la seva pròpia legislació.

La Sra. síndica general:

Ha d'anar acabant senyor Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Acabo senyora síndica.

Per tant, no en tingui cap dubte, senyora Salazar, que ja li vaig dir fa 14 dies, que ho hem manifestat des del principi, que la voluntat és donar primer seguretat jurídica i cobertura legal a totes les persones que es troben en aquesta situació, però una manera correcta i no de la manera que proposaven vostès. Perquè pot creure vostè per un moment que si la solució que proposaven vostès, que és molt més simple que la que ens tocarà fer potser, fos la bona no l'haguéssim acceptat i ens haguéssim estalviat tot aquest anàlisi de dret comparat, la modificació del reglament d'immigració, les preguntes de la premsa. Si la solució hagués passat per la proposta que feien vostès, encara que l'haguessin proposat vostès, que és potser el que pensen, és que l'haguéssim acceptat. El què vam fer és recollir l'encomana, buscar una solució que ens donés seguretat jurídica, que no era la que proposàvem vostès, i continuar treballant per garantir aquesta seguretat jurídica.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Iniciem les repreguntes. Primera repregunta, senyora Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora Síndica.

Començaré pel final. Senyor ministre, em diu "Creu vostè que si hagués sigut la solució", el què no entenem és perquè també es produeix un canvi de criteri que fins ara no existia. I ja dic, i en puc donar fe, que no serà la primera empresa controlada en base a la legislació andorrana. I ara sembla ser que pel motiu d'aquest informe del gabinet jurídic, que entenem que faran el que fan normalment i exhauriran els terminis, perquè ja el tenen i no ens l'acaben de fer arribar. Vull dir que tampoc no ens l'està llegint, però el còmode seria que ens el faci arribar i el puguem compartir. Perquè finalment aquest informe, malgrat si efectivament tenen vostès tot el seu dret de retenir-lo durant el termini que marca el reglament del Consell General.

En primer lloc, deia, l'encomana es fa perquè hi ha dubtes. No forçosament hi ha moltes encomanes que es fan, no perquè hi hagi dubtes, sinó perquè s'és conscient que cal modificar una situació anòmala o no volguda. En segon lloc, ens agradarà veure aquest informe perquè el que no acabem de comprendre cap de les maneres és com sí que és subjecta a la Llei de seguretat i salut en el treball, però en canvi la Llei de relacions laborals, que és relativa a les condicions de treball, no. Bé, en tot cas, esperem a veure quin és l'argument jurídic que justifica que dintre del dret laboral, perquè la part de seguretat i salut en el treball és un àmbit laboral, una se subjecti i l'altre no.

Ens deia fa només catorze dies Sí, d'acord, però és una situació, li recordaré que ja la portàvem al si d'aquesta cambra al mes de setembre i amb una pregunta parlamentària que ens contestà el propi cap de Govern. Vull dir, no és des de fa catorze dies que tenim coneixement que està passant això. És bastant més ampli el termini. En tot cas, vostè es referia a la directiva per la situació, en fi, acabarem de veure quin és l'anàlisi. També, insisteixo, tenint en compte quin és l'anàlisi de partida, doncs tindrem més elements.

Però sí que m'agradaria repreguntar-li, perquè llegia en aquestes publicacions del 6 de desembre que vostè s'hi referia i deia "No s'han detectat anomalies en els controls que hem fet des d'Inspecció de Treball, desde policia i des de, no recordo quin era el tercer dels estaments. La pregunta és qui controla les condicions de treball d'aquesta gent més enllà del salari? Ara vostè s'hi referia a la modificació, reclamen que tot sigui dit, tenint en compte el 47.1b que diu: "les condicions de treball i de remuneracions ofertes als treballadors estrangers i, en cap cas, poden ser de natura inferiors a les que gaudeixen els nacionals i els residents". Això és llei d'immigració. Ara cal que a més ho especifiquem en un reglament. Per nosaltres és la llei que claríssimament.

La Sra. síndica general:

Vagi acabant, senyora Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

En tot cas, tot i tenint en compte que la llei diu el que diu, que vostès sembla ser que els hi cal una precisió addicional via el reglament, la meua pregunta és, més enllà de les condicions salarials, aquesta voluntat de tranquil·litzar a la ciutadania i dir no es detecten anomalies. La pregunta que li faig és: qui controla les condicions de treball de la gent que està en aquesta situació més enllà del salari? Em refereixo a hores que treballen cada dia, descansos diaris, amb vacances, etcètera, és a dir, la resta de condicions que regula la nostra llei de relacions laborals. Perquè si la Inspecció de Treball andorrana no té competència i la peruana, en aquest cas no pot venir aquí perquè no és l'autoritat laboral tampoc, qui ho controla?

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies. Senyor Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies, senyora síndica.

I jo hi insisteixo, no hi ha cap canvi de criteri. Vostè podrà dir-ho tantes vegades com vulgui i jo em remetré al què vaig dir i explico avui. Perquè la qüestió no és si cal modificar la llei o no. La qüestió és quin tipus de modificació o quin tipus, sí de modificació, de magnitud ha de tenir la suposada modificació. Perquè si no hi hagués dubte respecte si hem d'aplicar allò que diu la llei d'immigració que vostè ara explica. O si hem d'aplicar el què diu l'article 1 de la llei de relacions laborals. Respecte al que hi ha també un dubte per part d'alguns lletrats amb els que hem consultat. Aquest article és un article que es refereix únicament i exclusiva com alguns interpreten a les empreses andorranes que tenen treballadors contractats aquí o a les empreses andorranes que envien els seus treballadors a contractar fora. Això també és un dubte que hi ha sobre aquest mateix article. Per tant, dic que l'encomana de la llei, l'encomana que va fer la majoria, serveix per dilucidar alguns dels dubtes que sap que planegen o que s'apliquen amb aquesta situació i amb d'altres.

Per exemple, les empreses andorranes que subcontracten aquests serveis i, per tant, subcontracten una prestació de serveis, no una relació laboral amb aquests treballadors. I per tant, no sabem si el què s'aplica és la llei de relacions laborals i s'ha d'entendre com a tal. Però independentment d'això, aquestes empreses andorranes que contracten aquest tipus de serveis, quin tipus de responsabilitat tenen dels possibles incompliments que puguin tenir les empreses que contracten a l'origen quan aquests treballadors estan aquí? I això serveix per contestar-li també la seva pregunta. Doncs tampoc queda clar. I aquesta és una altra de les coses que s'haurà d'analitzar per veure, si cal fer una modificació de la llei de relacions laborals, fins a on hem d'arribar.

No hem dit mai que la llei de relacions laborals no s'hagi de modificar. El què hem dit és que amb la llei actual, i tal i com està redactat i segons ens diu, no només el gabinet jurídic perquè no semblava que jo m'agafo només a aquest informe del gabinet jurídic. Per cert, a mi la seva petició encara no m'ha arribat. En el moment que m'arribi a mi com a ministre, que sóc qui l'ha de tramitar, la tramitaré. No tinc cap problema en tramitar-la. També li recordo que de la mateixa manera que vostès apel·len al seu dret de fer les preguntes o les demandes d'informació que considerin oportunes. Jo també crec que tinc el dret acollir-me a respondre en els terminis que el reglament preveu. Per tant, però, ja li dic que no m'ha arribat encara a mi aquesta petició d'informació. No és només el gabinet jurídic qui expressa el què diu, que és que s'ha d'aplicar, a no ser que el contracte digui el contrari, la llei a l'origen, la llei de l'empresa que contracta i per tant, del país d'origen i no la llei laboral de destí, com seria el cas. D'altres lletrats amb els que hem consultat, tenen dubtes que aquest article 1 parli o es pugui encabir o encaixar aquesta situació de treballadors estrangers que venen a aplicar aquí o vénen a realitzar serveis però contractats per una empresa estrangera i que la seva relació és de subcontractació de la seva empresa amb l'empresa andorrana.

Per tant, jo crec que lo coherent era fer l'encomana que va fer la majoria, el treball que s'està fent. El Ministeri d'Interior ha trobat ja una primera via, de tal manera que aquesta situació a futur a partir del moment que s'aprovi el reglament la setmana que ve.

La Sra. síndica general:

Ha d'anar acabant, senyor Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Acabo, senyora síndica. Dificulti que es pugui donar aquesta casuística. I pels casos que tenim aquí, el Departament d'Inspecció de Treball, el Servei d'Immigració, a través de la policia, fan les inspeccions i els controls que poden, però ja li admès jo des del principi, controlar i revisar tots els contractes d'algunes o de totes les persones que poden estar en aquesta situació és una tasca que no es pot fer. I davant d'això saben els treballadors que el servei d'inspecció està a la seva disposició. Vostè millor que jo coneix com funciona, fins i tot perquè és treballadora del servei d'inspecció. Sap el servei que es presta allà, l'assessorament i l'acompanyament. Perquè l'objectiu d'aquest govern, com ha estat dels altres govern sempre i com serà el govern de futur, és que cap persona es pugui veure en una situació desfavorable en la seva prestació laboral aquí. Per a això hi han les eines oportunes a disposició de tothom.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Desitja repreguntar, senyora Salazar. Segona repregunta.

Intentin atènyer-se al temps, si us plau.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora Síndica.

Dues coses. Breument. Primer, d'acord, voldria que aclarís, diu: hi ha les eines a disposició de tothom. Jo vull tornar a formular-li la pregunta que li feia abans i és: qui controla quina autoritat és la competent per controlar les condicions de treball d'aquests treballadors subcontractats. Després, pel que fa al conflicte de normes. Jo ja ho entenc que el dret no és una ciència exacta, però en l'article 4.2 de la Llei de relacions laborals, li llegiré literalment, diu: "Els conflictes que es puguin originar en aplicació de dues o més normes laborals estatals o convencionals, es resolen mitjançant l'aplicació de la disposició més beneficiosa per la persona assalariada apreciada, tal, tal". Val. Què vull dir amb això? La jurisprudència dels nostres tribunals és clara pel que fa al conflicte entre lo convencional via contracte i la llei, perquè determina clarament la llei és de dret i imperatiu pel que fa als seus mínims. És a dir, és exigible que els mínims. I per via de l'autonomia, de la voluntat i del contracte de treball es poden millorar aquests mínims, però en tot cas, s'han de respectar els mínims que estableix la legislació.

Això com a apreciació que val el què val, ja li reconec, però com a mínim crec que és interessant que ens remetem en primera instància a les nostres lleis i després mirem de buscar interpretacions. Com les nostres sembla ser que deixen poc marge per a la

interpretació, perquè ja li dic vostè em deia: "És que això es pot acollir a les autoritzacions, tal, tal". La llei d'immigració també és molt clara i diu el que diu. I diu que en cap cas poden cobrar menys. A partir d'aquí torno, perdoni, senyora síndica, a formular-li la pregunta perquè ens interessa realment qui controla això? Aquesta interpretació de l'àmbit jurídic deixa sense competència a l'autoritat laboral andorrana. Si l'autoritat laboral andorrana no té competència i una altra d'un altre país tampoc, perquè estem en seu andorrana, qui és l'encarregada de fiscalitzar per evitar que estiguem pagant o fent o permetent barbaritats que es podrien produir als efectes de la prestació de les hores que es fan cada setmana, dels salaris que es cobren, etcètera.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Senyor Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies, senyora síndica.

Hi ha un primer filtre, el Ministeri d'Immigració per aquestes casuístiques, que és per als treballs superiors a una setmana on s'ha de presentar només la sol·licitud i després pels treballs que superen a la setmana i inferiors a sis mesos, sap vostè que llavors s'ha de presentar una documentació i aquest primer filtre el fa Immigració. I després qui vetlla pel compliment en matèria laboral és el Departament de Treball, a través del servei, el Servei d'Inspecció de Treball. De que es compleixen la normativa laboral.

Altra cosa és si ens sembla bé que la legislació que s'ha d'aplicar en aquestes casuístiques és, com diu l'informe del gabinet jurídic. Segons es desprèn de l'article 1, la llei d'origen o la llei andorrana. És diferent, la qüestió. No és que el Departament de Treball i el Departament d'Inspecció de Treball no tinguin eines per fiscalitzar o per acompanyar o per actuar si es detecta alguna situació laboral que no respecta la legislació laboral andorrana. Això ningú ho qüestiona. Ningú qüestiona. La qüestió o el dubte està, si vol li ho torno a repetir, és quina normativa és la que aplica. I per tant, vostè diu en l'article 4.2. Jo li puc dir que l'article 4.2 no només el gabinet jurídic, sinó altres juristes amb els que hem parlat, diu que és un article que es refereix a dubtes d'interpretació o conflictes de legislació nacional. Per exemple, el què podria ser un conveni col·lectiu respecte de la mateixa llei de relacions laborals. El que no resol o no aplica el 4.2, com vostè diu, és si hi ha un conflicte entre quina és la legislació que ha d'aplicar-se, en aquest cas la legislació laboral de Perú o la legislació laboral andorrana. Això no ho resol ni es pot utilitzar ni aplicar el 4.2.

Per tant, vostè ho deia. El dret és el què és. Els textos recullen el què diuen i, sovint, permeten interpretacions o esclerxes que no voldríem. Que no s'entengui en cap cas que la no voluntat d'acceptar el que vostès van proposar, que aprofito i li reitero que no era la solució al que estem discutint ara, no representa o representa una manca de voluntat del govern de no voler-ho solucionar. No és el cas. El Govern ho vol solucionar. Així ho ha

demonstrat. Ho farà a través de les modificacions que escaiguin, siguin reglamentàries o siguin legislatives, però analitzant la situació i trobant la solució com toca, no de manera precipitada.

I entretemps, intentarem que aquesta situació no es perllongui en el temps i puguem donar resposta a aquestes persones. En tots aquests mesos només hi ha hagut una consulta de manera proactiva d'una persona que ha tingut dubtes respecte aquesta situació. Un treballador peruà que es va personar fa un any proactivament al Departament d'Ocupació. En aquest cas el departament d'Inspecció de Treball manifestava alguns dubtes. Allà se li va assessorar.

La Sra. síndica general:

Ha d'acabar, senyor Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Se li va dir, doncs, que si li podien donar cobertura i seguiment a algunes de les manifestacions i de la situació que va apuntar. La persona no ho va voler. Després s'ha dut a terme algun tipus, algunes inspeccions on s'ha constatat compliment d'algunes coses i incompliment d'altres coses. Però no es vulgui fer creure, no dic que vostè ho faci, però sí que aprofito per dir que, no es vulgui pensar, no diré fer creure, no es pugui pensar que ni el departament d'Inspecció de Treball, ni el Departament de Treball, ni el Ministeri d'Economia, ni per extensió el Govern no vol solucionar la situació, que és un dubte, un conflicte d'interpretació i una situació que no dona seguretat jurídica. I que creiem que podem solucionar de la manera que toca.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre!

Tercera repregunta senyora Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Novament dues coses La nostra solució no seria la bona, però en tot cas és alguna. Caldrà veure de quan és l'informe famós del gabinet jurídic per veure l'actuació del govern en tot aquest temps, fins al moment d'ara. Per veure la voluntat real que hi havia efectivament de solucionar l'afer en primer lloc. En segon lloc, i ara sí que li demano, senyor Gallardo, perquè no l'entenc. Vostè m'està dient que l'Autoritat Laboral Andorrana pot controlar les condicions de treball del Perú? La llei aplicable al Perú? És això el que m'està dient que jo no he acabat d'entendre?

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Salazar.

Senyor Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies, senyora síndica.

Primer vostè posa en dubte, com ja em temia i ha dit, la voluntat real del Govern de solucionar aquesta situació. Per tant, tornem al què ja li deia al principi. Vostès no volen solucionar el problema. Vostès el què volen és fer creure que el Govern no vol solucionar aquesta situació. I ho diu vostè, que dubta, segons ha dit, de la voluntat real de solucionar aquest problema. Per tant, anem a on realment toca o cadascú es vol situar. I no ens entenem, certament. Jo no he dit que la capacitat o la competència del Departament i del Servei d'Inspecció de Treball és la d'inspeccionar la legislació laboral del Perú. Vostè m'ha demanat qui és l'autoritat que controla el compliment laboral de les persones que es desplacen al país. I jo li contesto que hi ha un primer filtre que és el departament d'immigració i que després la supervisió a través d'inspeccions d'ofici o a través de consultes de l'autoritat en matèria laboral és el Departament d'Inspecció de Treball.

A partir d'aquí què aflora? Aflora una situació que, li torno a dir, no queda clar ni tan sols que sigui una relació laboral entre una empresa andorrana i un treballador estranger. És que no queda clar ni que sigui així. Perquè es tracta d'una subcontractació d'una empresa a una empresa, una empresa andorrana a una estrangera i per tant, aquesta relació a la millor no aplica ni l'àmbit de relacions laborals. Llavors no entenc què em està demanant. Jo li dic que l'autoritat competent laboral, al país, i em sorprèn que m'ho demani vostè, venint d'on ve i treballant on treballa, malgrat que estigui en excedència. És qui és. O vostè està dubtant de que sigui el Departament d'Inspecció de Treball qui ha d'inspeccionar això? Perquè vostè fa la pregunta. Tampoc dóna la solució. Si és que no és la que li estic donant jo o no li estic responent bé. I si no li estic responent bé perquè vostè sap qui hauria de ser la competent, l'autoritat que fiscalitza o supervisa les condicions laborals de les persones que es desplacen aquí, que tenen un contracte de treball amb una empresa peruana però que estan subcontractades per una empresa andorrana aquí. Doncs si no és el departament d'Inspecció de Treball i vostè sap qui és i m'ho diu. Jo no tinc cap problema en corregir, rectificar i encomanar a aquesta altra autoritat a que faci aquesta supervisió. I que digui si l'àmbit d'aplicació és la llei laboral andorrana o la llei de laboral del Perú, si el contracte no diu el contrari.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Quarta repregunta senyora Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Bé, jo no dubto de qui té la autoritat laboral andorrana. Absolutament. De fet, la llei de relacions laborals per mi, si ara que m'ho pregunta, és molt clara. Són vostès els que tenen interpretacions sui generis que, li insisteixo, quan jo era inspectora de treball no s'aplicaven. M'explico. Abans d'aquesta legislatura, es controlaven les empreses que portaven treballadors subcontractats i s'aplicava la normativa andorrana i en puc donar fe. Doncs per això li deia al principi, el canvi de criteri que vostè, amb molta explicació i molt llenguatge, ens vol fer creure que no hi és, quan sí que hi és, perquè ja li hem pogut donar el fe. Punt número 1.

Punt número 2, ja l'he entès, el què em deia, em semblava que no, però sí que l'he entès. Si l'Autoritat Laboral Andorrana és la competent i el seu informe del gabinet jurídic diu que no els hi aplica la normativa andorrana, que els hi aplica la del Perú, ergo tenen que l'Autoritat Laboral andorrana fiscalitzar les condicions de treball d'aquesta gent en base a la normativa del Perú. Si no expliqui-m'ho perquè no m'acaba de quedar. Perquè és el gabinet jurídic el que diu que no aplica la normativa andorrana amb aquest tipus de prestacions laborals. Insisteixo l'article 1, malgrat vostès vulguin buscar totes les interpretacions possibles, diu s'aplica a totes les relacions laborals que es desenvolupen al Principat d'Andorra. I així s'havia fet fins a aquesta legislatura en la que vostè és ministre de Treball. I doncs per això li pregunto que és el que ha passat, perquè, francament. O com a mínim a nosaltres ens resulta una mica incomprendible.

Torna a girar la truita, a dir, el PS no vol solucionar els problemes. Si el PS no volgués solucionar els problemes, encara no se'n parlaria d'això que està passant. Perquè li recordo que va ser el PS que va aportar a través del seu grup parlamentari la pregunta en aquesta cambra. I a partir d'aquí, les accions que li han succeït amb aquesta pregunta. El propi cap de Govern recomanava que féssim propostes, que ja les vam fer. Si a vostè li sembla que no eren les bones, també li he de dir, senyor ministre, que ha tingut prou temps per buscar una solució consensuada que li semblés més assenyada que la que nosaltres proposem. Però la seva resposta ha estat en el si de la comissió que no es tocava el codi de relacions laborals per aclarir.

La Sra. síndica general:

Ha de formular la pregunta senyora Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Per tant, la pregunta és que és tan reiterativa, senyor síndica, que jo no sé si val la pena que la posi. En tot cas, vostè em diu que té interès de solucionar aquest problema. I jo li pregunto, ens ho hem de creure, aquesta vegada?

Gràcies, senyor síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Senyor ministre.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies, senyora síndica.

Crec que davant d'aquest exercici de demagògia, jo poca cosa més diré. Vostè posa en dubte la voluntat real del govern de solucionar aquest problema. Diu que jo vull fer creure que volem solucionar aquest problema. Escolti, vostè em creurà o no em creurà. És més, fins i tot posa en dubte, dient que amb anterioritat a la meva arribada aquestes situacions estaven clarament tipificades com s'havien de solucionar. Donant potser a entendre que des de la meva arribada hi ha hagut un canvi de criteri. Vostè pot parlar perfectament amb els treballadors del Departament d'Inspecció de Treball per veure si hi ha algun tipus d'indicació respecte a les seves, a l'aplicació de la seva tasca diària, als seus informes que han de fer quan detecten alguna algun tipus d'anomalia. Que ja li dic que li diran que no. Perquè no és ni el meu tarannà ni, evidentment, el que li correspon a un ministre.

Si amb anterioritat no s'havia fet. Potser és que no s'havia donat aquesta casuística. Però clar, vostè això no ho contempla. Aquesta casuística concreta no es contempla, no. Ho pot ser perquè en aquell moment si s'havia donat, la gran tasca d'oposició que feia, que haurien d'haver fet els que estaven a l'oposició, que no sé qui eren, doncs no van denunciar el que vostès ara diu que han denunciat i que, gràcies a vostès, això solucionarà. Que al final és el que volen intentar demostrar, que quan hi ha un problema, la solució passa exclusivament pel que proposen vostès. Jo no he rebutjat la seva proposta perquè sigui la proposta del PS. Ja li he dit abans. Vostè creu per un moment que si la proposta que fan vostès fos la panacea i ens solucionés, amb una frase simple com la que van fer, aquesta situació jo no hauria acceptat? La majoria no l'hauria acceptat? Llavors no vulguin fer creure el que no és.

La Sra. síndica general:

Vagi acabant, senyor ministre.

El Sr. Jordi Gallardo:

Acabo, senyora síndica.

Si no s'ha acceptat és perquè jurídicament, no el ministre, advocats, no només del gabinet jurídic, d'altres advocats diuen que no era la solució, que aquest article 1 no aplica el que vostès volen dir. Ja li admito i li accepto, perquè és així, que la seva voluntat és la de solucionar el problema. Em sembla bé que faci propostes, que entre tots trobem la solució. Nosaltres n'hem trobat una, com la que anunciarem o la que s'aprovarà la setmana que ve. I l'important és solucionar aquesta situació. No és qui s'emporta el mèrit de qui fa la pregunta, de qui ha dit el que s'hauria de fer i voler demostrar que els uns són més bons que els altres perquè són els que proposen realment la solució miracle.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Alguna pregunta més?

Pregunta número 3. Pregunta urgent amb resposta oral del Govern presentada per la Molt Il·lustre Senyora Susanna Vela Palomares, consellera general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata per escrit de data 14 de desembre del 2022, relativa a l'estudi de l'Observatori de la Infància 2021 i Salut Mental.

Fou registrada amb el número 1004 i s'ha publicat en el butlletí número 154/2022 del 14 de desembre.

Exposa la pregunta a la senyora Susanna Vela.

La Sra. Susanna Vela:

Sí. Gràcies, senyora Síndica.

Preguntes amb relació a l'estudi de l'Observatori de la Infància 2021 i Salut Mental. Vistes les noves dades presentades per Unicef Andorra i el Centre de Recerca Sociològica de l'Observatori de la Infància, es demana quina valoració fa el Govern de l'estudi de l'Observatori de la Infància 2021 en relació a la salut mental.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Vela.

Respon pel Govern, senyor Font, teniu la paraula.

El Sr. Albert Font:

Gràcies, senyora síndica.

L'Observatori de la Infància 2021 posa de manifest diferents dades, dades que ens alerten de la situació de la salut mental de la infància. Dades que ja es posen de manifest en el Pla Integral de la Salut Mental i Addiccions i que són certament molt preocupants. La pandèmia ha tingut conseqüències en la salut mental, especialment a causa del confinament, l'aïllament i la solitud. Per una banda, el confinament, la limitació de la mobilitat i els efectes socioeconòmics han afectat la recuperació de totes les persones i, en particular, de les persones amb malalties mentals. Per altra banda, la crisi socioeconòmica derivada de la pandèmia i de les altres circumstàncies està augmentant els problemes de la població en general i de les descompensacions de les persones també amb diagnòstic de malalties mentals. En aquest context, el col·lectiu infantojuvenil al ser vulnerable ha rebut un impacte molt dur i molt significatiu. Un 61,6 % dels joves entre 14 i

17 anys admeten el consum d'alcohol durant l'últim mes. S'entén per consum d'alcohol, el consum reiteratiu. Un 20,8 %, admetent el consum de derivats del cànnabis també durant l'últim mes i davant persones de 14 a 17 anys i d'altres tipus de drogues un 11,9 %.

Des del Ministeri de Salut, i també en el marc del Pla Integral de Salut Mental i Addiccions, juntament amb el Servei de Salut Mental del SAAS, s'està impulsant l'atenció de la Unitat de Conductes Addictives a menors de 18 anys, a part de les campanyes de divulgació. Per altra part, es duen a terme totes les accions en el marc del Pla Nacional contra les Drogodependències. L'objectiu general és la reducció de la demanda i dels efectes negatius sobre la salut que es deriven del consum de substàncies que creen dependència, tractant l'alcohol i el tabac com a qualsevol substància addictiva. Es fa èmfasi en la detecció i el tractament lligat a la reducció dels danys. Les accions dirigides a la consecució d'aquests objectius s'emmarquen en tres grans àrees d'intervenció, que és la prevenció, l'atenció i la reinserció.

Des del Pla Nacional contra les Drogodependències, la prevenció es considera l'estratègia més important per fer front a aquesta problemàtica basada en l'educació i emmarcada en un context d'educació per a la salut. Els àmbits principals d'actuació són l'àmbit escolar i familiar, sense oblidar altres àmbits com són el laboral, sanitari, els mitjans de comunicació, etcètera. Aquí també els infants i els joves són considerats la població de major risc. Aquest constatat en global, toca molts aspectes del nostre model social i la transversalitat del problema és innegable. Potser en parlarem després. Dins de la immediatesa però, davant d'aquesta situació, s'han desenvolupat diverses accions de manera urgent que ara us detallaré una miqueta.

A l'abril del 2021 es va crear el programa d'atenció psicològica en el marc de la Covid, per la qual han estat atesos 106 pacients des de l'inici. S'ha reforçat la plantilla del SAAS, augmentat en un psiquiatra des d'octubre del 2022 i s'ha creat la figura de coordinador infantojuvenil. Hi ha prevista una plaça de psiquiatra per a adolescents en els propers mesos. S'ha creat la plaça de Tècnic en Salut Mental al Ministeri de Salut, la licitació de la qual encara està en procés d'examen per reforçar la governança i impulsar el desplegament del Pla Integral de Salut Mental.

S'està treballant en la reforma de les estructures d'hospitalització i residencials per a infants i joves. Els treballs per l'integració en cartera de serveis de la psicologia estan en una fase molt avançada. S'ha signat un conveni de col·laboració amb la Universitat d'Andorra per desenvolupar un programa acadèmic en formació en salut mental i addiccions destinades al personal d'infermeria i altres agents implicats. També s'està treballant per desenvolupar els equips d'atenció comunitària, és a dir, dissenyar i formar nous equips assistencials comunitaris multidisciplinaris que asseguraran l'atenció comunitària i les intervencions amb criteris de gestió, de gestió dels casos en particular, i amb plans de serveis individualitzats o models d'atenció.

En resum, encara que s'hagi de passar de 53 professionals a 66. La gestió de la salut mental com a línia estratègica del Ministeri és ambiciosa i va més enllà d'aquesta gestió numèrica dels recursos. La voluntat és un canvi profund en l'atenció a la salut mental i a les addiccions. Aquest canvi comença per la pròpia concepció de l'assistència que ha de ser amb un enfocament comunitari i no hospital o cèntric. També ha de donar un impuls als

projectes relacionats amb la promoció dels hàbits de vida saludables i en la prevenció de les malalties mentals, posant també el focus en la formació dels diferents agents i professionals, en la lluita contra l'estigma o en la lluita contra el suïcidi, entre moltes altres accions a realitzar.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

És el seu torn de rèplica, senyora Vela.

La Sra. Susanna Vela:

Sí, gràcies, senyora Síndica.

A veure, senyor ministre. És a dir, nosaltres només sabem amb les dades que, per cert, demanar-los si a partir d'ara aquestes dades d'ofici seran publicades, per evitar que cada legislatura els consellers i conselleres tinguem que demanar les dades de salut mental, perquè si no, no hi ha altra manera de conèixer-les. Primer li demanaria que aquestes dades, doncs, ja poguessin ser de consulta pública, allà on vostè consideri millor, perquè no tinguem que demanar cada any les dades, com un dia d'aquests demanaré, doncs, les dades d'aquest any 2022. Per les dades que publica l'Observatori de la Infància, sabem que, clar, hi ha gairebé un 15 % més de pacients menors de deu anys que han tingut, que han necessitat assistència per part del servei de Salut Mental del SAAS. Les dades de l'any 2021 tampoc són gaire millors. És a dir, que això desgraciadament o malauradament va en augment. Les temptatives de suïcidi també són preocupants perquè han estat 9, entre menors, entre nois entre 11 i 17 anys, totes noies també s'ha de dir.

Si ens fixem en les recomanacions que l'Observatori fa. A banda del tema de facilitar totes les dades, perquè puguin ells fer el seu treball d'avaluació, parlen de reforçar l'atenció a les famílies monoparentals. Parlen de continuar treballant el desenvolupament del Pla Nacional d'Infància i Adolescència i també recomanen reforçar l'atenció mental dels infants i dels adolescents que s'han vist que s'han vist amb problemes a partir de la situació creada per la Covid-19. Ells també parlen de que, a banda de fer unes accions concretes, per solucionar o intentar pal·liar tots aquests problemes, que es vagi a l'arrel dels problemes. Potser amb el què diu vostè, d'aquestes accions a nivell comunitari per veure exactament els problemes d'on vénen. Perquè si no sabem els problemes d'in vénen ja podem posar recursos, ja podem tenir més material que finalment, doncs no resoldrem aquest problema. Fa molts anys que en parlem en aquesta cambra, malauradament, i la situació, en lloc d'anar solucionant-se només veient que va complicant-se i la Covid, doncs, només va fer que agreujar, agreujar aquesta situació.

Li voldria demanar, de la proposta d'acord sobre salut mental que vam, que aquesta cambra va aprovar el passat 6 d'octubre. Com estan les encomanes que es van fer al govern? Hi havia una encomana al govern que en un termini de dos mesos, és a dir ja passat aquest termini, es revisés tots els convenis que s'havien establert amb centres terapèutics i

educatiu per a menors d'edat, amb trastorns mentals, perquè les famílies només haguessin de pagar un 10 % dels serveis i la CASS si n'ocupés de la resta, el 90 %. Per tant, com està, doncs, aquesta encomana?

Com ha estat tot el tema també de la dimensió, o sigui de dimensionar els espais destinats a l'àrea d'hospitalització de Salut Mental i al Centre de dia. Perquè també vam quedar que abans de finalitzar l'any, estem pràcticament a finals d'any, doncs hi hagués aquest anàlisi fet. També abans de finalitzar l'any havia de reforçar tot aquest programa de seguiment, que també n'heu parlat de seguiment individualitzat de les persones amb trastorn mental en risc d'exclusió social. I que també treballarien, juntament amb els comuns, amb la figura de l'educador de carrer, perquè entenem que és la prevenció, és la part més important, doncs, per poder tractar aquests joves més vulnerables, en un estadi inicial de les seves possibles patologies. Per dir, podem incrementar tots aquests recursos, tots aquests professionals que l'àrea de salut mental tindrà, però si no anem a l'arrel dels problemes i cerquem aquestes accions més de caràcter comunitari, metges, infermers ben formats, educadors de carrer, uns espais de reflexió per les famílies, unes famílies que estan esgotades i que ja no poden més. Per tant, formar doncs, aquestes famílies i que tinguin un lloc per a la seva reflexió. I també cercar col·laboracions a nivell de barri i a nivell de veïnatsges. Perquè realment el problema de la salut mental és un problema de tota la societat.

Gràcies, senyora Síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyora Vela.

És el seu torn de dúplica. Senyor Font. Té molt poc temps. Faci un parell de minuts.

El Sr. Albert Font:

Molt poc. Bé, ràpidament. Sobre la publicació de dades estic totalment d'acord. No hi ha cap raó perquè no es publiquin. De fet, amb el PISMA ja s'havien publicat, quan es va aprovar el PISMA en aquesta cambra ja hi havia bona part de les dades que ahir es van quedar corroborades per l'Observatori. L'Àrea de Salut Mental estem treballant per intentar trobar una nova ubicació de la unitat, de la Unitat de Dia, per dir ho així, i tenim bona esperança de trobar un local per reorganitzar la quarta planta i fer que no hi hagi, l'oncologia, l'hauríem de passar a una altra planta. Bé, de fet estem treballant per què la quarta planta estigui dedicada a la salut mental exclusivament.

El Pla nacional contra les drogodependències, conjuntament amb els comuns, efectivament, també hi treballem. Estem pendents de firmar-lo, concretament perquè ja l'han observat els comuns. Veurem quan ho farem. I també s'observa aquesta figura que dieu de l'educador de carrer. Sobre la formació de famílies, ara mateix en parlava amb la ministra d'Educació. Estem fent una formació també destinada als cuidadors, siguin familiars o siguin institucionals, diguem-ho, com per exemple pot ser els bombers o poden ser els tècnics en transport sanitari perquè puguin fer front a situacions de necessitat en salut mental.

I sobre el tema de la prevenció, evidentment, aquí és, penso jo, on realment potser tindrem temps de parlar-ne més tard, perquè ja veig que la senyora síndica potser em deixarà parlar-ne més tard, però és allà on hauríem de fer veritablement la més gran, la més gran actuació. Sobre el tema dels convenis del 10 % també ho tenim previst. Bé, ho estem o estem, ara, el què passa és que això dels convenis és anades i vingudes i encara no hem acabat per centrar ben bé l'encomana que tenim. És a dir, hi estem treballant, no hem obtingut el resultat final perquè encara estem treballant en això i estem esperant les respostes que hi puguin haver tant per part de la CASS com pels altres centres.

Gràcies senyora síndica.

(Deixa la sala la M.I. Sra. Mònica Bonell Tuset. Són les 17.33h)

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor ministre.

Recordo que està en una sessió de control i per tant els temps venen marcats pel reglament. Els temes poden ser d'absolut interès, però no puc permetre que es parli més de 5-6 minuts amb les preguntes.

Iniciariem el torn de repreguntes.

Senyora Vela, primera repregunta.

La Sra. Susanna Vela:

Sí. Gràcies, senyora síndica i gràcies, senyor ministre, per la informació.

Voldria saber el tema de la cartera de serveis i els serveis dels psicòlegs. Això ja està tancat. Com està la negociació? Perquè entenc que si els serveis d'atenció de salut mental del SAAS estan desbordats, hi ha llargues llistes d'espera. Per tant, com està el conveni amb el Col·legi, amb el COPSIA si han arribat ja a un acord. I quan aquesta cartera, és a dir, quan aquests serveis formaran part de la cartera de serveis i les famílies amb fills, infants i adolescents amb problemes de salut mental podran començar, doncs podent anar a un psicòleg i a rebre tractament. Perquè, repeteixo, pel què sabem, les llistes d'espera són molt llargues i entenem que no podem, una persona que truqui avui, no li podem dir que no el poden atendre fins abans del mes de març, no. Per tant, com està el conveni amb el COPSIA, si han arribat ja a un acord i quan serà una realitat el servei dels psicòlegs a la cartera de serveis?

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Senyor ministre.

El Sr. Albert Font:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Estem treballant amb el Col·legi de Psicòlegs. De fet, l'únic punt que encara ens separa una miqueta són els aspectes crematístics. És a dir, els aspectes de la nomenclatura i de quina ha de ser la tarificació de l'acció dels psicòlegs i quina ha de ser la forma de l'acció. Si han de treballar per consultes unitàries o si han de treballar per protocols de seguiment. Amb això s'està duent a terme les diferents trobades. Evidentment dependrà molt del mètode de treballar, del qual en derivarà el mètode de reemborsament.

La idea d'incloure els psicòlegs a nivell de la cartera de serveis no solament era per donar aquests serveis, sinó també per contrastar aquesta teràpia psiquiàtrica hospitalollunyana, és a dir, de portar la psiquiatria al domicili dels pacients i que no hagin d'anar els pacients als centres de psiquiatria, com poden ser la quarta planta de l'hospital. És a dir, que la idea era justament aquesta. Me'n recordo que se n'havia parlat quan encara estava a la Caixa Andorrana de Seguretat Social, que el fet de portar el psicòleg a casa o al domicili o a proximitat del pacient és el que fa que tinguem aquesta prestació a nivell de la cartera de serveis, tant per les qüestions purament sanitàries com per les qüestions també a nivell del finançament.

És a dir, qualsevol cosa que no sigui l'hospitalització és alhora saludable a nivell del pacient i li facilita la vida, però alhora també és saludable per a les finances públiques de la gestió de la sanitat. Doncs ara estem en aquests parlés amb els amb els col·legis, entre els quals hi ha el Col·legi de Psicòlegs i estem tancant o esperem que ho tancarem a principis de l'any vinent.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Segona repregunta senyora Vela.

La Sra. Susanna Vela:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Llavors podem concretar una data. Ho dic per tranquil·litzar a les famílies que fa mesos i mesos que estan esperant aquest conveni famós amb COPSIA, amb tots els col·legis seleccionats amb salut mental. Perquè clar, fa molts mesos que sentim el mateix, que es fan negociacions, que no s'arriben a tancar. Ara per problemes crematístics, que entenc que són qüestió de tarificacions que demanen uns i que evidentment, doncs la CASS pot posar en dubte, etc. No ho sé.

La qüestió és que sí que m'agradaria que ens poséssim unes fites, que ens poséssim unes dates. Si vostè em diu miri a finals de gener, doncs a final de gener això estarà tancat. Perquè clar, portem molts mesos. No ho sé. Tots els companys que estan en aquesta

cambrà fa temps que estem escoltant el mateix. I quan no és una cosa és una altra. I mentrestant, doncs, les famílies tenen molts problemes. Només veient que només fa que augmentar el nombre de joves i d'infants que necessiten de serveis psicològics o de serveis psiquiàtrics i que no s'està arribant. I crec que està creant una sensació d'ansietat per part, evidentment, dels professionals que estan davant de totes aquestes institucions sanitàries, com també davant de les famílies que no saben ben bé què fer. Per tant, sí que m'agradaria, senyor ministre, vejam sense que no sigui un brindis al sol, simplement de dir, és a dir, hem quedat amb totes aquestes entitats i amb tots aquests col·legis sanitaris de tenir això resolt abans de, una data, per poder tranquil·litzar a la població

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Senyor ministre.

El Sr. Albert Font:

Gràcies.

Al ser una negociació li podria contestar que és molt difícil de donar una data, però li contestaré d'una forma indirecta, potser, espero que pugui que pugui servir. A veure, els col·legis de metges, els col·legis de logopedes dels col·legis de fisioterapeutes, ara mateix estan en etapa de negociació dels convenis perquè hem denunciat el conveni anyal que tenen i nosaltres ens hem fixat, no és que ens haguem fixat, sinó que la llei fixa que el venciment del conveni d'aquests col·lectius és l'1 de febrer. És a dir, que el 31 de gener acaba la vigència dels convenis que ells mateixos han denunciat i doncs, ens hem agafat com, no ens hem agafat, tenim una signatura que legalment és peremptòria, és que el nou conveni amb aquests col·lectius ha de ser a partir del 1 de febrer. És a dir, que l'hauem de signar, l'hauem de treballar durant el temps que ens separa entre avui i l'1 de febrer. No vull pensar que ho podem aconseguir durant les festes de Nadal, però sí que treballarem de valent ja, i en tot cas ja estem treballant gràcies a la CASS i al Ministeri per aconseguir aquests convenis.

El conveni amb els psicòlegs no obeeix a aquesta lògica perquè no tenien un conveni anterior. Ara bé, sí que obeeix a aquest manament que nosaltres ens donem. No veig per què podríem aconseguir les negociacions amb els altres col·lectius i no fer-ho amb els psicòlegs. És a dir, que si vol que li doni una data, que no és una data contractual, perquè de fet això és impossible perquè no depèn solament de nosaltres l'assoliment d'aquesta data, ens podem fixar l'1 de febrer com a màxim per assolir aquesta sèrie de convenis, entre els quals hi hauria el conveni amb el col·lectiu dels psicòlegs.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre

Tercera repregunta senyora Vela.

La Sra. Susanna Vela:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Bé, gràcies, senyor ministre, ho tinc, ho tindrè apuntat i l'hi recordarem. Li voldria demanar en relació al programa d'atenció de psicologia en el marc de la Covid-19. Finalment, quants professionals s'hi van sumar? I m'agradaria saber quantes persones van ser usuaris o són usuàries d'aquests serveis.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Senyor ministre.

El Sr. Albert Font:

Sí. No sé, no us puc dir quantes persones s'hi han sumat a nivell de professionals. El que sí que us puc dir, que de fet, ja us ho he llegit encara que molt ràpidament, perquè sabia que era un text llarg. Que hi han hagut 106 persones que s'han, ho verifico, que s'han adscrit en aquest servei. Ho verifico, sí 106 pacients des de l'inici. S'ha de dir que no tots eren pacients joves. És a dir, 106 en un total.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Desitja fer la quarta repregunta? Endavant, senyora Vela.

La Sra. Susanna Vela:

Sí. Gràcies, senyora Síndica. I perdoni'm, senyor ministre, que no havia acabat d'apuntar el nombre de pacients.

Relatiu a les dades, l'Observatori també indica que les úniques dades que tenen són les dades proporcionades pel SAAS. És a dir, els pacients que han estat visitats per Salut Mental. Demanaven de quina manera tots aquells pacients que van al metge, és a dir, o a través del metge referent o van directament a un psicòleg, aquestes dades, com el Ministeri té pensat de recollir. Perquè són dades molt importants. És a dir, no tothom passa per l'àrea de salut mental perquè, ja ho hem dit, amb aquestes llargues llistes d'espera no tothom pot esperar. Per tant, quina manera té el ministeri pensat de solucionar aquest problema d'obtindre tot aquest tipus de dades per després processar-les i, evidentment, poder compartir-les amb tota la ciutadania. I referent amb més dades. I ja per acabar, sí que m'agradaria preguntar-li si abans de finalitzar l'any, que ja ho estem, podem trobar

aquestes dades penjades a la web del Ministeri, del seu ministeri o del SAAS, és a dir, de quina manera aquestes dades es podran compartir.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Vela.

Senyor ministre.

El Sr. Albert Font:

Sí, moltes gràcies.

Sobre l'obtenció de dades, la veritat, no sabia què contestar li ara mateix. Altrament que les maneres que ara ja les obtenim. És a dir, per petició del Ministeri, es fa un llistat dels pacients que accedeixen als serveis de salut mental, sigui amb les seves derivacions o amb la Unitat de Conductes Addictives. És a dir, ho demanem i ens contesten. No hi ha un automatisme de lliurament de dades en aquest moment. Hi serà perquè ens estem dotant d'un quadre de comandament. I aquest quadre de comandament comporta el lliurament automàtic de dades, no tan sols a nivell de salut mental, sinó a tots nivells. Ni més ni menys que per calcular les previsions del cost sanitari que haurà de tenir i de les inversions que s'han de fer i quines inversions arriben a saturació. És a dir, que ara per ara, aquest quadre de comandament encara no està operacional. Està, de fet, lluny d'estar operacional perquè encara la estem acabant de perfilar. Doncs ara només tindrem les dades que ara tenim. És a dir, sota pregunta demanarem i les obtindrem.

En quant a la publicació de les dades actuals. A veure, jo no sóc un tècnic a nivell informàtic, però no hi veig absolutament cap problema a posar-les a l'abast del públic. Són dades que no tenen absolutament cap confidencialitat. Són unes dades indicatives i que, inclús, poden servir per qüestions de salut perquè tothom es doni compte del panorama que tenim. Doncs jo abogaré, lògicament, perquè es posin tan aviat com sigui tècnicament possible a l'abast, no tan sols, lògicament, dels senyors i senyores consellers, sinó de tota la ciutadania i de tots els professionals.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Pregunta número 4 Pregunta amb resposta oral del Govern presentada per la molt il·lustre senyora Judith Salazar Álvarez, presidenta suplent del Grup Parlamentari Socialdemòcrata per escrit de data 5 de desembre del 2022, relativa al mòdul psiquiàtric al centre penitenciari de la Comella.

Fou registrada amb el número 975 i s'ha publicat en el butlletí número 152/2022 del 5 de desembre.

Exposa la pregunta la senyora Judith Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

Vist que recentment s'ha aprovat un nou reglament de l'estructura orgànica del Departament d'Institucions Penitenciàries i, consegüentment, també un decret d'estructuració del Ministeri de Justícia Interior. Es demana com té previst organitzar el Govern el mòdul psiquiàtric al centre penitenciar de la Comella.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Respon pel govern el senyor ministre.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Sí, gràcies.

Bé, en primer lloc, i per tal de contextualitzar degudament la pregunta, quan es refereix al mòdul psiquiàtric del centre penitenciar, entenc que es refereix a la nova àrea de salut mental creada en virtut del Decret 494/2022 del 30 de l'onze del 2022 d'aprovació del Reglament d'estructura orgànica del Departament d'Institucions Penitenciàries. En relació amb la seva pregunta, l'organització d'aquesta àrea, tal i com estableix el propi Decret, compta amb els serveis de psiquiatria, infermeria, així com amb els serveis educatius i d'atenció social. A més, l'àrea integra funcionaris del cos penitenciar que duen a terme les funcions de vigilància i control. En aquest sentit, es va elaborar el corresponent protocol on s'estableix quina ha de ser la intervenció de cada professional.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Per la rèplica, senyora consellera.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies.

Aviam, senyor ministre, li fem arribar la pregunta perquè ens arriben neguits al respecte d'aquesta nova creació que entenem que requeriria d'una resposta ràpida, perquè sabem que jo no ha sentència judicial que així ho requereix. Però no deixa de ser que això genera dubtes i, sobretot, prop del cos d'agents penitenciaris. I seguint les recomanacions de la CPT, que són molt clares i que insisteixen molt en el fet de que hi ha d'haver una supervisió i un suport gairebé absoluts per part de professionals sanitaris. Però no només, també es refereix al tipus de teràpies que requereixen aquest tipus de, diríem, pacients presos,

l'estatus és difícil de classificar, però sí que ens demanen teràpia ocupacional, teràpia amb grup, psicoteràpia individual, prou incidència pel què fa a activitats culturals i esportives. I tenint en compte que, insisteixo, la CPT ens diu que els professionals han de ser adequats en termes de nombre, categoria, experiència i formació.

La pregunta que li traslladem i, si em permet, em deixarà que m'avanci al què seria una repregunta. Perquè realment el neguit que gènere prop del personal també fa que ens veiem una mica obligats a demanar-li per les seves previsions pel què fa a contractacions per a aquesta àrea o dirigits a aquesta àrea, perquè realment no sabem si la solució, malgrat requereixi que sigui urgent i ràpida, és, no diria, la més adient, perquè és la que cal, més enllà de que també li preguntaré més endavant si ho podríem fer via suport a estats propers, etcètera. Però això ja serà en una segona instància.

El que sí que en primera instància crec que entre tots hem de ser capaços de tranquil·litzar els nostres professionals, que es troben davant d'una situació absolutament sobrevinguda i per la qual no se senten ni capacitats ni suficientment formats ni preparats per fer-hi front. I, sí que li voldria preguntar si tenen previst desenvolupar aquesta àrea de salut mental, per tal de donar compliment a allò que són els requeriments que exigeixen la reclusió, encara que sigui en un centre penitenciari, però sota criteris més terapèutics i més dirigits a pacients i no tant a presos.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyora consellera.

És la seva dúplica, senyor Rossell, Endavant.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Bé, com vostè, ha apuntat, senyora consellera. Efectivament, aquí, arran, doncs, d'una sentència que va tenir lloc fa poc temps, no únicament sobre aquesta qüestió, sinó que també des del Ministeri ja feia temps que estàvem analitzant la possible creació d'aquest tipus d'àrea de salut mental, vam preveure, abans que sortís la sentència, la creació d'aquesta àrea de salut mental. Bàsicament perquè com molt bé diu en el seu article 9, quines són les funcions i composició de l'àrea de salut mental. Ens diu que l'àrea de Salut Mental acull les persones a les quals l'autoritat judicial ha imposat una mesura de seguretat d'internament en existir un eximent complet per causa psiquiàtrica. En base a això ens vam posar a treballar immediatament. Es va crear un grup de treball amb el qual, doncs com vostè sap, doncs el codi de procediment penal amb les autoritats competents, doncs a part del president del Tribunal de Corts hi ha la Fiscalia juntament amb el Ministeri, i amb el Ministeri de Salut, en aquest cas amb el SAAS a través del Departament de Psiquiatria ens vam posar a treballar per tal d'estructurar, doncs aquesta àrea. Per això es va modificar, doncs, el Decret d'organització d'estructura orgànica del Departament i també del Ministeri en aquest sentit.

Bàsicament el què li he de dir és que aquest protocol de funcionament que s'ha creat de l'àrea de Salut Mental, el qual no tinc cap inconvenient, doncs en fer-li arribar. Vostè podrà comprovar dintre d'aquest protocol, doncs com funciona, quines àrees, quines àrees i quines funcions de control tenen cada una de les parts que hi intervenen. Bàsicament els professionals que hi treballaran serà un educador social, un terapeuta ocupacional, que en aquest cas encara no tenim, però, que segurament en els propers dies intentarem que el tinguem, un treballador social, un psiquiatre, un psicòleg, un metge, un infermer, un monitor artístic, un professor i diversos voluntaris, que vindran a efectuar tallers ocupacionals en l'àrea. Aquests voluntaris estaran formats bàsicament també per presos que, evidentment, signaran el seu consentiment per fer aquesta tasca, però també per voluntaris de la Creu Roja. Precisament aquesta estructura està agrupada en aquest protocol de funcionament el qual, doncs, quan vostè vulgui, doncs jo li pugui fer arribar si a vostè li interessa. I vaja per no llegir lo, perquè té més de quinze pàgines. Jo li puc fer arribar i vostè podrà comprovar que, efectivament, totes aquestes qüestions que vostè ens acaba de plantejar, doncs estan evidentment contemplades a dintre d'aquest protocol. I en fi, també quedo a la seva disposició, eventualment, doncs, en el cas que vostè considerés que cal aportar-hi alguna millora, doncs benvinguda serà en aquest sentit.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Temps de repreguntes.

No desitja repreguntar?

Alguna repregunta per part d'algú? No.

Pregunta número 5. Pregunta amb resposta oral del Govern presentada pel molt il·lustre senyor Pere López Agràs, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 5 de desembre del 2022, relativa a l'aplicació del total de l'IPC als salaris dels alts càrrecs del Govern.

Fou registrada amb el número 976 i s'ha publicat en el butlletí número 152/2022 del 5 de desembre.

Exposa la pregunta al senyor Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies, senyora síndica.

Vist l'article 17 i el seu apartat 1 del projecte de Llei del pressupost per l'exercici 2023, es demana quins són els motius que han portat el Govern a preveure un augment per l'IPC de l'exercici 2023 del total de l'índex de preus al consum per a retribucions del cap de Govern, del secretari general del Govern, dels secretaris d'Estat, d'altres alts càrrecs del Govern, dels ambaixadors, dels càrrecs directius dels organismes públics, dels de les entitats

parapúbliques, dels de les societats públiques i del personal de relació especial de l'Administració general, així com les retribucions dels membres del Consell Superior de la Justícia, dels magistrats, dels batlles, del fiscal general, dels fiscals adjunts, del president del Tribunal de Corts i del president del Tribunal Superior. El que he fet és fer lectura íntegra de què diu l'article 17.1.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor .

Respon pel govern, ministre Jover teniu una paraula.

El Sr. Èric Jover:

Sí, Gràcies, senyora síndica.

Senyor Pere López ens demana pel motiu que hem inclòs al redactat del projecte de llei del pressupost per al 2023 i vostè ha llegit el redactat exacte a l'apartat corresponent de l'article 17. És important recordar que en el moment de l'elaboració del projecte de llei de pressupost, la previsió que teníem de tancament de l'índex de preus al consum era de 4,5. Molt allunyat de les xifres amb les que estem arribant actualment, que són, doncs, com vostè sap, molt més properes al 7 %. També crec que és important dir que l'increment salarial del l'IPC no és tan sols en relació amb l'apartat que vostè llegeix, sinó que està dedicat amb els altres apartats de la mateixa llei, a tot el personal que depèn directament o indirecta de l'Administració general. I que podríem dir que correspon a una bona pràctica a fi de poder, doncs, mantenir el poder adquisitiu.

Deixi'm-li llegir un fragment. "Per a l'exercici de les retribucions del cap de Govern, dels ministres, dels alts càrrecs i dels òrgans de direcció administrativa adscrits a l'Administració General i a l'Administració de Justícia del personal de relació especial de l'Administració general, dels agents de l'Administració de caràcter fix, eventual i del personal en actiu no sotmès a la legislació laboral i, en general, a tot el personal adscrit a l'Administració general, per a tot tipus d'estatut i beneficiaris d'algun tipus de retribució que cotitzi a la CASS s'incrementen amb l'índex de preus al consum de l'any". El fragment que li he llegit no és del projecte de llei del pressupost del 2023, sinó és del projecte de llei de pressupost del 2010. I de fet és lleugerament similar o amb els apartats més importants i ens podem trobar amb redactats molt similars al pressupost del 2022 o del 2020. Així doncs, és una pràctica habitual i jo crec que també respon al rol exemplificant de l'administració de a tot el personal que depèn directament o indirecta de l'administració de poder corregir els salaris en base a l'índex de preus al consum.

Ara bé, quan la previsió de tancament a l'any va pujar, ja no ens manteníem al 4,5 que havíem estimat inicialment, sinó que s'havia enfilat cap al 7 % amb una voluntat del rol exemplificant però també, li haig d'admetre, per evitar, doncs, els populismes, que, per cert, vostè mateix promou abastament, doncs hem decidit de manera voluntària no aplicar l'increment de l'IPC. De fet, no aplicar cap increment salarial a tots els càrrecs polítics que

depenen de l'administració general. Però no tan sols de l'administració general, sinó també s'han sumat a aquesta decisió voluntària els membres de les tres formacions polítiques, els consellers generals de les tres formacions polítiques que donen suport a l'executiu.

De les seves declaracions públiques, entenc que, més enllà de llançar la pedra, està amagant la mà, perquè no entenc de les seves declaracions, doncs, que aplicarà aquesta mateixa política de no aplicació de l'IPC als consellers del seu grup parlamentari. Crec que avui és una bona ocasió perquè pugui clarificar la seva posició.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Per la rèplica, senyor Pere López, teniu la paraula.

El Sr. Pere López:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Miri, senyor Jover fa i fa dies que ho estem sentint. Fa realment estrany sentir a dirigents públics i a membres del govern i a consellers generals que fan una interpretació unilateral del que puguin dir les lleis i que, en tot cas, fan l'aplicació que els sembla que pertoca. En tot cas, a nosaltres ens sembla que les lleis han de dir com ha d'actuar cadascú. I si el contingut d'una llei no t'agrada, sobretot si ets parlamentari, que el govern entenc que es vol mantenir amb el redactat i que no considera que el redactat inicial que es va fer s'hagi de modificar, doncs s'han de fer esmenes amb aquest projecte de llei perquè acabi, doncs, amb un redactat diferent amb relació en aquest sentit, que és el que farem nosaltres. Nosaltres farem esmenes, com ja hem explicat, sobre aquest articulat, per tal que els increments que apliquin a tots aquests càrrecs polítics i més enllà, també els dirigents d'entitats parapúbliques i tots els alts càrrecs que abans he mencionat, se'ls apliqui el mateix increment que s'aplica, s'aplicarà o que s'acabi decidint pel sector, pel sector privat.

Nosaltres pensem que no fer esmenes al projecte de llei és pur postureig. Per tant, si algú els vol modificar, doncs convé que s'expliqui i que s'expliqui perquè no es vol fer una esmena i es vol fer una interpretació en particular. Tampoc tinc clar que tots els càrrecs que han signat aquestes renúncies hagin d'ocupar el seu càrrec necessàriament l'any 2023. Al meu entendre, hi ha unes eleccions en curs i no sé si algú té una bola de vidre o creu que té el càrrec gravat amb noms i cognoms per a l'any vinent. En tot cas, em sembla que és molt agosarat pensar que s'estarà, doncs, en la posició de cap de govern o de ministre o de conseller de determinat grup, quan som, encara que el cap de govern no ens ho acaba de dir, som a les portes d'unes eleccions.

I, per tant, el que convé és que negre sobre blanc es digui quina és la regla que aplicarà per a l'any vinent. Per tant, nosaltres farem el que correspon a un polític, que és fer una esmena, una esmena en el sentit que li acabo de dir. Però jo li recordo la pregunta i jo li pregunto perquè vostès van fer aquesta previsió quan van fer el projecte de llei de pressupost, que és l'objectiu de la pregunta. Vostè m'ha parlat del poder adquisitiu. No sé

quina raó em donava. I aprofito ara ja per dir-li si creu o vol que el redactat inicial que vostè va presentar es mantingui o bé li semblaria escaient, vist els actuals condicionants, que hi hagi un redactat final del projecte de llei.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor López.

És el seu temps de dúplica, senyor Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Bé, jo crec, senyor Pere, que ha tocat dos elements que valen la pena, que debatem. I no sé si tindrà temps amb aquesta primera intervenció, però si no li prego que em repregunti per poder continuar aquest debat. Jo crec que hi ha un element conceptual i de fons que val la pena que debatem i després un tema de forma que vostè segurament li dóna més importància.

El de fons és què volem. Què volem, i diria per al sector públic i diria també per al sector privat. I jo crec que el què volem és que habitualment, de manera regular, quan hi han unes condicions, doncs normals, diria, doncs es pugui aplicar l'índex de preus al consum als salaris de l'administració pública i de tots els ens que en són, doncs directament depenents o indirectament. Perquè considerem que aquestes correccions al poder adquisitiu, doncs, són necessàries. Això, no treu que puguem fer altres ajustos salarials a la funció pública quan és necessari. Ja ho hem demostrat i de fet, per a l'exercici 2023, com vostè sap, doncs ja està previst.

Però més enllà d'ajustos i increments salarials, una altra cosa és el poder adquisitiu. Nosaltres considerem que els ciutadans del sector privat, doncs, també han de tenir el mateix tipus d'elements. Però aquí hi ha un element de complexitat que mentre nosaltres sabem, doncs, la situació, per exemple, financera de l'administració, doncs cada sector d'activitat econòmic viu una situació completament diferent. Llavors, què hem fet des del Govern? Doncs vist l'element d'inflació elevada que hi ha, més enllà de deixar, doncs, que el sector privat s'autoreguli i que nosaltres tan sols fixem un salari mínim, hem decidit intervenir. I el què hem fixat, doncs, és uns increments mínims. Jo crec que això és important, mínims.

I quin és el missatge polític més enllà d'aquesta intervenció, aquests increments mínims que obliguem al sector privat és que, en la mesura de les possibilitats de les empreses, en funció, doncs, de com funciona aquell sector d'activitat concret, puguin redistribuir la riquesa que generen a nivell d'aquesta empresa per mantenir, com a mínim, el poder adquisitiu dels seus treballadors, independentment del seu nivell. Però això, evidentment, es pot fer a nivell de convenis col·lectius perquè es pot ser molt més quirúrgic. Quan Govern ha d'intervenir és molt més ampli i podem fer mesures malauradament menys precises. I per això, el què

hem volgut fixar són uns increments mínims per aquelles franjes salarials que necessiten més protecció. I és per això que hem fet aquesta política.

Ara vostè se centra en doncs si el redactat que vam presentar inicialment és l'oportú o no. Miri, sincerament, els càrrecs polítics del govern i de la majoria que hi donen suport renunciarem voluntàriament a aquest increment salarial. Que vostès pensen o que la cambra pensa, doncs, que és més ajustat a llei, que és més estèticament, des d'un punt de vista purista, doncs, fer una esmena de l'article corresponent. Miri, des de l'executiu ens hi sentirem còmodes. És a dir, obrim la porta a les diferents forces parlamentàries a fer-ho. El que no m'ha quedat clar. Bé, o si m'ha quedat molt clar, ja ho ha dit, és que els consellers generals del grup socialdemòcrata, a part vostè, perquè té un salari més elevat, doncs sí que s'aplicaran els increments corresponents.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor ministre.

Iniciem les repreguntes.

Primera repregunta senyor López.

El Sr. Pere López:

Sí. Senyor Jover, jo crec que no ha d'intentar portar el debat allà on no pertoca. Jo que sàpiga no hi ha cap acord de junta de presidents, que és el qui acorda els salaris. Jo he vist una sèrie d'exercicis de, insisteixo, de postureig de cara a la galeria de persones que no sé si tenen segur o assignat el seu escó de conseller o de cap de Govern o de ministre per l'any vinent. I per tant, no sé què és el que estan fent, però a mi em sembla, fins i tot en algun punt, que és bastant ridícul fer aquest exercici. En tot cas, el què han de fer els consellers de la majoria, si així ho desitgen, és fer una esmena, com farem nosaltres sobre aquest punt de l'article i allà on tocarà a la comissió de Finances, doncs debatre quin és el redactat final amb el què tothom es pugui sentir, si és el cas, més còmode, en relació, doncs, al redactat final d'aquest article 17.1 de la Llei del pressupost.

Jo només li vull fer, en principi, excepte que vostè em contesti alguna qüestió que m'obligui a una altra repregunta, és en base al redactat original que vostè, com a ministre de Finances, va validar, vostè creu que es pot explicar fàcilment que una gran majoria de ciutadans no veuran incrementat el seu el seu sou per a l'any vinent amb l'IPC, més enllà dels que cobren uns 1.400 euros. Vostè creu raonable que alguns alts càrrecs de l'administració pública, dirigents, entitats públiques i parapúbliques que cobren potser 6, 8, 10 o 12 a 14.000 euros se'ls prevegi un increment del 7 % en relació al seu salari, quan, per exemple, una persona que cobra 1.800 o 2.000 euros només se li preveu un increment del 5 % en un altre text que vostès han entrat. I si us plau, contesti'm sobre això, que és el que jo li estic preguntant.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor López.

Senyor Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Bé, jo no sé què és postureig si la renúncia que han efectuat els càrrecs polítics de l'executiu i de les forces polítiques de la majoria, o el debat populista al voltant dels salaris dels alts càrrecs que vostès no és el primer cop que llencen, sinó ja ens hi hem trobat diverses vegades. Miri, primer siguem molt sincers. Li he llegit durant la meva primera intervenció, el redactat de la llei de pressupost que vostè va elaborar com a ministre de Finances. El que passa és que, com que no va teixir col·laboracions amb altres forces parlamentàries, doncs no va reeixir i no van aconseguir tirar endavant el pressupost. I ha vist que el redactat que vostè va proposar és molt similar al que hem desenvolupat la majoria d'anys. Sota la meva responsabilitat el pressupost inicial del 2020, el del 2022 i el del 2023. El 2021, com que hi havia una situació de les finances públiques extremadament complicada, doncs vam decidir fer un redactat bastant diferent i malauradament, doncs les contingències estaven molt marcades.

Dit això, miri, quan s'està a govern tenim, com si fóssim empresaris, doncs una responsabilitat directa amb els treballadors públics i aquells que en depenen. Que aquesta responsabilitat directa també serveix de caràcter d'element exemplificant de cara al teixit productiu per si es volen emmirallar amb les decisions que fem. I després tenim, doncs, altres eines legals. Una és el del salari mínim que hem anat incrementant durant aquesta legislatura, que, per cert, no necessita de majoria parlamentària que li doni suport, perquè és una decisió que es pot desenvolupar directament des del govern i que vostè, doncs, quan va tenir responsabilitats de govern, no va desenvolupar. I després una altra que el govern de Demòcrates per Andorra primer, i després el govern de la coalició hem estat els primers a desenvolupar, que és obligar, amb totes les crítiques que això ens ha merescut, obligar al sector privat a fer increments de salari no tan sols associats amb el salari mínim, sinó a altres franges. I gràcies a la mesura que hem proposat en el projecte de llei i si aquesta cambra li dóna suport, la majoria dels treballadors d'aquest país tindran increments salarials mínims, independentment de la voluntat dels seus patrons. I espero que la majoria d'ells tinguin encara increments superiors, com a mínim de l'IPC, en funció de la salut econòmica de les diferents empreses i de la sensibilitat que tinguin els diferents empresaris.

És a dir, és aquest govern el que ha permès que ja durant aquest any i també l'any que ve, la majoria dels treballadors d'aquest país puguin tenir increments salarials sensibles per poder lluitar amb una problemàtica que és completament independent del Govern d'Andorra, que és aquesta pressió que tenim sobre el poder adquisitiu degut a la inflació.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Segona repregunta senyor López.

El Sr. Pere López:

Sí. Més que una segona repregunta volia fer un comentari sobre, ja que el senyor Jover m'ha parlat del projecte de llei del pressupost del 2010, que el redactat era el mateix. El que no ha dit el senyor Jover és quin era l'IPC del 2009 i que aplicava amb aquests increments. Que no sé si el té a mà o el sap o, això, no sé si el vol dir vostè mateix, o que el digui jo. Si, doncs li deixo que digui vostè quin va ser l'IPC del 2009.

El Sr. Èric Jover:

L'IPC del 2020, per exemple, va ser de l'1,4 %. L'IPC del 2022, amb el que nosaltres vam aplicar les mesures, va ser del 3,3 %. Vostè es refereix que el 2010 va acabar sent, és a dir, el definitiu, no el que vostè tenia quan va fer l'elaboració pressupostària, sinó al final va estar del 0 %. Però vostè. Sí, però llavors, senyor Pere Lopez, escolti'm.

La Sra. síndica general:

Senyor, perdoni, senyor Jover, vol que això compti com a repregunta? perquè si no m'estan canviant l'ordre del treball. És la seva repregunta. Seria la seva resposta, senyor Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Llavors vostè va fer un projecte de llei perquè, com he dit, doncs no es va acabar votant sense cap mena de sentit. Perquè vostè preveia tot un article sobre revaloritzacions d'IPC. Però llavors tan mal legislador era? Doncs segurament per això no li van votar o no va trobar, doncs, els consensos necessaris a la cambra. Quan vostè fa el projecte de llei pel pressupost, vostè té unes dades estimatives de la inflació. Com vostè em critica molt a mi el 4,5, doncs són estimacions. I vostè sap que durant la resta de l'any aniran evolucionant aquestes dades. I el que vostè marca és quina estratègia, quina, vostè vol, com vol interpretar l'IPC, sigui més petit o sigui més gran. Vostè, en aquell moment, amb les dades que tenia, independentment de l'evolució que hagués tingut l'IPC, considerava que era oportú de fer la correcció sobre el poder adquisitiu. Em sembla molt bé, és legítim i de fet, ho considero oportú.

Nosaltres, amb la dada estimada del 4,5 %, ens sentíem còmodes aplicant-ho a tothom. I amb la dada del 7 % ens agradaria que s'apliqués a tothom. Perquè pensem que és el mecanisme més pur. El que passa és que amb el nostre rol exemplificant i per evitar a més a més els populismes amb els que ens té acostumats, hem decidit, no tan sols des de l'executiu, sinó amb les forces parlamentàries que hi donen suport, doncs que els consellers de les diferents formacions polítiques de la majoria també s'apliquin aquesta congelació de

l'IPC. Que, pel que vostè m'ha dit, doncs vostè no hi està d'acord i als consellers del Partit Socialdemòcrata se'ls incrementarà els seus salaris.

Gràcies, senyor síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Tercera repregunta senyor López.

El Sr. Pere López:

Gràcies.

Senyor Jover no sé si vostè s'ha adonat del què acaba de fer ara. Vostè ha dit que el redactat del 2010 era el mateix del 2022, suposo 2023. Suposo, per fer veure que nosaltres estàvem fent el mateix. I després, bé ha dit que l'IPC era un zero, un 0 % i que per tant, això no tenia cap incidència. A mi em sembla que és bastant diferent l'escenari quan estàs al 7 % de l'IPC que quan estàs al 0 % de l'IPC. Em sembla. Però en tot cas estaria bé, ja que ha anat a mirar el projecte de llei del pressupost del 2010 que hagués mirat abans de fer una mica un paper una mica estrany, diguéssim, quin era l'IPC del 2009.

En tot cas, nosaltres ja he dit el què farem, què ens sembla que és el que pertoca fer, que és una esmena en aquest projecte de llei al pressupost. Nosaltres, de la mateixa manera que no entenem que una persona en l'actual context que cobra 10.000 euros, se li hagi d'incrementar un 7 % com vostè proposa. També entenem que no té cap exemple, cap valor exemplificador, tal com ho entenem nosaltres, que algú que cobra 2.000 euros no hagi de tenir un increment. Jo crec que algú que cobra 2.000 euros té unes dificultats i unes necessitats econòmiques. I per tant, jo no hi veig cap paper exemplificador en algú que cobra 2.000 euros, no li pertoqui, doncs, a la franja, com li pertoquen als treballadors al sector privat. El què no acabo d'entendre és el que vostè no m'ha pogut, no m'ha volgut contestar que vostès no volen modificar ni vostès ni els grups parlamentaris els salaris. No el que vostès han decidit de cara a la galeria, que no els aplicarà perquè tampoc no sabem si vostès seran els ministres la propera legislatura, sinó

La Sra. síndica general:

No s'interpel·lin, si us plau.

El Sr. Pere López:

Si volen realment canviar-ho esmenin el projecte de llei, sinó quedarà com un exercici de pur postureig. No volen tocar els salaris de tots els alts dirigents de les administracions públiques, tots els alts càrrecs, tots els càrrecs de confiança que tenen salaris, com deia abans de 6, 7, 8, 10, 12, 15.000 euros, en algun. I en aquests, tal com està la llei, i si els grups parlamentaris de la majoria no voten la nostra esmena, que intueixo que discutirem en unes quantes setmanes o el dia 31, quan es debati el pressupost, se'ls aplicarà un increment del 7 %, quan tots els treballadors

La Sra. síndica general:

Ha d'anar acabant, senyor López.

El Sr. Pere López:

... al salari mínim, doncs se'ls aplicarà menys d'aquest 7 %. Vostè continua pensant que això és una bona mesura i que això és un paper, com vostè mira de dir, exemplificador per part de l'administració pública respecte les dificultats salarials i d'arribar a final de mes i poder pagar les despeses de lloguer que viuen molts ciutadans del nostre país.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Senyor Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Primer un petit comentari. Li recordo que els consellers generals no tenen dedicació exclusiva. Llavors comparar els salaris que vostès cobren, que se sumen a les seves activitats privades amb els salaris dels treballadors normals, que tenen tan sols una sola feina em sembla fort de cafè. I en tot cas, jo crec que els ciutadans es mereixen de saber tota la veritat i no tan sols una part.

Dit això, vostè ara el què voldria és que nosaltres, a part de fer aquest exercici que hem fet, doncs de limitar els salaris, els increments salarials dels càrrecs polítics que vostès doncs ja han dit que no s'aplicaran. Volen, a més a més, que fem una cosa que jo crec que altres països ho han fet i que segurament és excessivament perillós, que és anar en contra de la meritocràcia pel que fa als alts càrrecs del Govern. Vostè el què vol és que els salaris, doncs de les persones que assumeixen més responsabilitats a dins dels diferents organismes públics o els organismes dependents, doncs ja no responguin a la llei del mercat. Ja ens els carreguem, els anem congelant, els hi anem fent perdre atractiu i cada cop tindrem gent més mediocre assumint aquestes responsabilitats. I vostè això tan sols ho vol per poder guanyar quatre vots, esgarrapar quatre vots amb aquest exercici de populisme.

Crec que fa un flac favor, francament, senyor Pere López, a aquest debat. Crec que el què hem de fer és explicar que nosaltres som els que hem posat la normativa en marxa. Ja ho hem fet abans i ara tornaran a tenir a tràmit parlamentari una llei per poder incrementar el salari dels treballadors del sector privat per poder obligar a uns increments mínims. I espero, doncs, que els empresaris puguin, en funció de la salut econòmica de la seva empresa, doncs anar més enllà i cobrir doncs, aquest índex de preu al consum per protegir el poder adquisitiu de totes les famílies del país, com estem intentant des de Govern amb les polítiques que propugnem. El populisme que vostè està fent sobre els alts càrrecs de govern

o de les institucions que en depenen, francament, l'únic que fa és devaluar la feina d'aquests professionals.

La Sra. síndica general:

Vagi acabant, senyor ministre.

El Sr. Èric Jover:

Sí, senyora síndica.

Està devaluant la feina d'aquests professionals i de les institucions que representen.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Desitja fer la quarta repregunta, senyor López. Endavant.

El Sr. Pere López:

Gràcies, senyora Síndica.

Miri, a mi no em sembla per a res que és un exercici de populisme. El que sí que és populisme és dir una cosa que no ets capaç de complir i que no vols complir. Que no vols fer l'esmena perquè realment s'apliqui. Nosaltres farem l'esmena. I en el meu cas, doncs si mai resulta que tinc un càrrec com el què tinc avui en dia, doncs no m'aplicarà cap increment i seré jo mateix el qui farà l'esmena perquè en aquest sentit s'apliqui de cara a l'exercici vinent, però no a títol personal o nominal, sinó de qualsevol altra persona que pugui ocupar un càrrec institucional. Jo el que han fet vostès aquests dies no ho havia vist mai, no havia vist mai, amb tots els anys que fa que faig política, que els consellers o els governants decideixin que les lleis van per un camí i que ells s'apliquen un altre camí. Sobre el qual no tenim cap garantia que s'acabarà, efectivament, aplicant. Primer, perquè no està enlloc escrit que vostès acabin al mateix lloc que estan ara mateix i segon, no sé quin control podem tenir sobre això posteriorment, per exemple, si no s'ha pres cap decisió a la Junta de Presidents. Perquè els salaris s'estableixen en aquest òrgan i no pel què es pugui decidir a títol individual.

En tot cas, sí que m'ha semblat molt exemplificador el què vostè fa, ha fet amb relació als salaris més elevats de la nostra administració. Amb relació, doncs, en la meritocràcia d'aquells treballadors que cada dia aixequen els seus negocis i la seva activitat i que s'esforcen per tirar endavant el nostre país i els serveis públics, els quals, i les feines individuals, els quals no tindran aquesta sort de veure's incrementat en un 7 % i que suposo que la seva feina, doncs, sota el seu punt de vista, no mereix aquesta alta consideració que vostè ha tingut cap als salaris més elevats de la nostra administració pública.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor López .

Senyor Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí. Gràcies senyora síndica.

Ens estem quedant, estem voltant el mateix. Suposo que ja s'acaba el debat. Miri, senyor Pere López vostè, ni amb la llei del pressupost ni amb el projecte de llei de pressupost, va intentar fer alguna modificació dels salaris del sector privat. No em digui això. És a dir, no van incrementar el salari mínim que depenia d'un decret. Així que miri, cadascú és responsable dels seus propis actes, entenc. I qui primer ha fet una obligació al sector privat per incrementar els salaris, no tan sols associats al salari mínim, sinó als salaris més enllà del salari mínim ha estat el Govern precedent de Demòcrates per Andorra i aquest govern de coalició. I aquest govern de coalició, a més a més, ho haurà fet en dos anys consecutius i amb percentatges extremadament significatius.

Vostè pot girar-ho com vulgui, però això és la modificació que nosaltres estem desenvolupant i que és, a més a més, vostè ho sap, ha estat abastament criticat per un sector de la societat com massa intervencionista. En canvi, nosaltres pensem que amb aquesta situació de pèrdua de poder adquisitiu, el que ens tocava, doncs, és protegir les franges salarials més baixes, obligant a un increment mínim, li repeteixo, d'aquests diferents percentatges que nosaltres hem proposat. Vostès no ho van fer, no ho van ni intentar. Nosaltres, doncs, sí, pensem que en aquest context és important protegir el màxim possible aquestes franges de la ciutadania.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Jover.

Tenim tres peticions de mans aixecades en el successiu moment. Senyor Costa, senyor Enseñat, vostè no, no la vol, després. I senyora Montaner, vostè serà després. Senyor Costa, comenci.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies, senyora síndica.

Només una pregunta quants segons tinc per substanciar la pregunta i posar-la en context?

La Sra. síndica general:

No, no, no. Té un minut. És una repregunta.

El Sr. Ferran Costa:

En un minut farem la feina. Gràcies, senyora síndica. Senyor Jover. Coincideixo amb vostè que s'ha encetat un debat amb un objectiu ben clar en aquesta cambra, que és desgastar el Govern i barrejar naps amb cols. Aquí no es fa una diferència clara entre càrrecs polítics i càrrecs de l'administració. Com ha de ser el cas. Queda molt clar que aquest govern presenta un projecte de llei on el què es farà és no només s'apujaran els, s'actualitzarà l'IPC i el poder adquisitiu de tots els treballadors de l'administració pública, sinó que també es farà en la gran majoria de treballadors del sector privat d'aquest país. I per tant, penso que és una mesura molt valenta. Per tant, jo no diria que és populisme, però sí que d'altres dosis de demagògia, encetat aquest debat.

Dit això, a vostè li preocupa si algú esgarreparà quatre vots. Jo penso que no, que no els esgarraparan perquè quedaran en evidència. Perquè vostè ha formulat una pregunta ben clara i és sí, igual que els consellers de la majoria hem renunciat de manera molt clara a aquest increment i aquesta renúncia d'actualització d'IPC que tindran la gran majoria de ciutadans d'aquest país gràcies al projecte de llei que vostès entren. Faig una pregunta a vostè o al cap de Govern mateix, qui la vulgui respondre, si vostès creuen que alguns consellers de l'oposició en realitat no tenen cap mena, cap ni una mena d'intenció de renunciar a qualsevol tipus d'actualització de l'IPC, que altrament tindran tots amb l'increment dels salaris que, ja li deia, tots els treballadors de l'administració i la gran majoria de treballadors del país.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Costa.

Senyor Esport.

El Sr. Xavier Esport:

Sí. Gràcies, senyor Costa, per la seva contextualització. I si m'ho permet. I no, no li dic en cap mal sentit, però gairebé aquesta pregunta no calia. En el sentit que crec que tota la ciutadania d'aquest país avui ha pogut veure negre sobre blanc. Doncs que aquells que han encetat aquest debat, aquells que han volgut, com diu vostè i com ha dit el ministre Jover, esgarrapar quatre vots intentant doncs desacreditar el conjunt d'alt càrrecs de l'administració i dient, doncs, que no se'ls havia d'aplicar l'IPC quan aquests alts càrrecs han decidit, doncs, precisament renunciar a aquest increment de l'IPC, ni tan sols han tingut la valentia i el coratge de sumar-se a aquesta iniciativa. Per tant, jo crec que la resposta a la seva pregunta és taxativa i és clara. Doble moral, doble moral. És a dir, encetem el debat. Intentem desgastar el govern pensant que el govern aguantarà el tipus i continuarà, doncs, volent incrementar-se un 7 % els seus salaris. I quan el Govern i la majoria parlamentària que li dona suport, per evitar precisament aquests debats populistes i també per fer prova d'un deure d'exemplaritat, renúncia, renúncia íntegrament.

La Sra. síndica general:

Ha d'anar acabant senyor Espot.

El Sr. Xavier Espot:

a aquest increment del 7 % de l'IPC. Ni tan sols tenen la valentia, el coratge, i diria, fins i tot, la decència de sumar-se a aquesta mesura.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor cap de Govern.

Senyor Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies, senyora síndica.

Voldria demanar al Govern si creuria oportú que la rebaixa voluntària que ha plantejat la majoria, en aquest cas, òbviament des de les files del Govern però també des del Consell General de les tres formacions que formen part d'aquesta majoria parlamentària. Aquesta rebaixa voluntària sigui transformada en una esmena per tal que la mesura sigui obligatòria, obligatòria també per aquells consellers generals que fugen d'estudi i no volen dir si es rebaixaran el sou o no.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Enseñat.

Pel govern, senyor Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sigui gràcies, senyora síndica.

Miri, senyor Ensenyat, crec que, malauradament, segurament serà necessari. Perquè vist que una part del debat de l'oposició s'ha centrat tan sols en les formes i a més a més, s'ha desvirtuat una miqueta el debat, barrejant, doncs, salaris de dedicació plena amb els salaris del sector privat que evidentment són dedicacions a temps complet, doncs segurament serà necessari per clarificar la posició i ja veurem el sentit de vot de cadascú, si en aquell moment, doncs, es retracten o donen suport a aquesta esmena. Doncs crec que seria necessari des de l'executiu, doncs li agrairem, evidentment.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Senyora Montaner és el seu torn. Endavant per la pregunta.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies.

M'encanta que el senyor Jover parla de meritocràcia, el senyor Costa de demagògia. El senyor cap de govern que es fa ja la lliçó que parla de populisme quan justament ha triat pujar els salaris abans de les eleccions, quan haguessin pogut pujar els salaris abans. Crec que s'ha de ser raonable tenint en compte el context, no havien de pujar, evidentment, els salaris dels polítics, congelar com a mínim els salaris dels polítics i dels alts càrrecs de l'administració pública. Això era lo mínim que podien fer, tots. Dit això, jo tinc una pregunta. Tinc una pregunta a nivell del SAAS, a nivell dels càrrecs, dels alts càrrecs del SAAS, s'ha previst, doncs, un increment de sou i suposo també que s'ha previst, li demano, si s'ha previst un complement de salari per al compliment dels objectius, que ja veiem l'ambient que tenim al SAAS. Doncs li faria la pregunta, senyor ministre.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Respon. Dues mans aixecades pel Govern. Senyor Jover, endavant.

El Sr. Èric Jover:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Com que el debat s'ha orientat cap al populisme, suposo que era normal que la senyora Montaner intervingués en el debat. Suposo que era per al·lusions. Miri, nosaltres hem incrementat, com li he dit, en el projecte de llei els IPC. El SAAS, doncs, tindrà, haurà de seguir obligatòriament, doncs, el projecte de llei que li marquem. És a dir, en aquest sentit, doncs, també hi haurà d'haver un increment dels treballadors dels diferents càrrecs del SAAS associat a l'IPC. I a part, doncs el SAAS també, com vostè sap, ha arribat a un acord amb l'administració i amb el comitè d'empresa per poder tenir un conveni col·lectiu que preveu, doncs, increments de remuneració en una carrera professional, doncs, vertical i horitzontal. I en aquest sentit, doncs, es pot remetre a aquest document per veure quines són les figures que estan previstes.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Algú desitja repreguntar alguna altra cosa? Senyor Ferré. Endavant!

El Sr. Raul Ferré:

Gràcies, senyora síndica.

Sí, senyor Jover li volia fer una pregunta perquè he sentit que feien unes afirmacions aquí al ple, i li volia demanar a vostè que ho corrobori si és així. És a dir, els treballadors de la funció pública se'ls augmentarà al 7t % que és l'IPC, correcte? Per al salari mínim i sentit a dir, que s'augmentaria un 5 % o un 7 %. Ho pot corroborar vostè perquè la ciutadania nostra ho sàpiga quant s'augmenta el salari mínim?

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Ferré.

Senyor Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Miri, senyor Ferré, potser és important també aquesta pregunta per precisar perquè hi ha molt ball de números i segurament, doncs és necessari, doncs, explicar que pel que fa als funcionaris, doncs la previsió és que hi hagi un increment de l'IPC, sense fixar una xifra. El què passa és que les estimacions que tenim actualment és que estarem al voltant d'aquest 7 %. L'última xifra que tenim és del 6,8 %. En el cas del salari mínim, doncs el què hem decidit és que, independentment d'aquest valor, doncs, ja hi ha un decret, doncs, que s'ha desenvolupat per part del ministre de Presidència amb un 7 %. Si mai l'IPC estigués per sobre d'aquest 7 %, evidentment, nosaltres ajustaríem el valor a l'alça, perquè mai el salari mínim, doncs passi per sota d'aquesta dada.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Jover.

Si no hi ha cap més petició, no havent-hi més punts en l'ordre del dia, s'aixeca la sessió.

Que tinguin una bona tarda.

(Són les 18.27h)

Llistat de preguntes al Govern amb resposta oral disponibles per a la sessió del dia 15 de desembre del 2022

1. Pregunta urgent amb resposta oral del Govern, presentada per la M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud, consellera general no adscrita, per escrit de data 14 de desembre del 2022, relativa a **quin pla de xoc o quines accions vol dur a terme la direcció del SAAS i la seva valoració pel que fa la direcció del SAAS**, amb declaració d'urgència, (Reg. Núm. 1002).

2. Pregunta urgent amb resposta oral del Govern presentada per la M. I. Sra. Judith Salazar Álvarez, presidenta suplent del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 14 de desembre del 2022, relativa a **les declaracions efectuades pel ministre Jordi Gallardo el dia 6 de desembre**, amb declaració d'urgència, (Reg. Núm. 1003).

3. Pregunta urgent amb resposta oral del Govern presentada per la M. I. Sra. Susanna Vela Palomares, consellera general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 14 de desembre del 2022, relativa a **l'estudi de l'Observatori de la infància 2021 i salut mental**, amb declaració d'urgència, (Reg. Núm. 1004).

4. Pregunta amb resposta oral del Govern, presentada per la M. I. Sra. Judith Salazar Álvarez, presidenta suplent del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 5 de desembre del 2022, relativa a **al mòdul psiquiàtric al Centre Penitenciari de la Comella**, (Reg. Núm. 975).

5. Pregunta amb resposta oral del Govern presentada pel M. I. Sr. Pere López Agràs, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 5 de desembre del 2022, relativa a **l'aplicació del total de l'IPC als salaris dels alts càrrecs del Govern**, (Reg. Núm. 976).

Diari de Sessions del Consell General

Carrer de la Vall, 9-13 – AD500 Andorra la Vella – Principat d'Andorra – Tel. (376) 877877 – www.consellgeneral.ad

Dipòsit legal: AND.342-2021